

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26

הודעה מטעם הועדה:

מן התמליל המתפרסם בזה הוצאו אמירות בעניינים שגילויים אסור.
כתוצאה מכך עלולה להיווצר, בנושאים שונים, תמונה מטעה או לא
מלאה, שאינה תואמת את מלוא העובדות ופוגעת בשלמות העדות.

הוועדה לבדיקת המערכה בלבנון 2006

ישיבת יום 12 בנובמבר 2006

משתתפים: כב' השופט בדימוס ד"ר אליהו וינוגרד – יו"ר הוועדה

פרופ' יחזקאל דרור	- חבר הוועדה
פרופ' רות גביזון	- חברת הוועדה
אלוף(מיל) מנחם עינן	- חבר הוועדה
אלוף (מיל) ד"ר חיים נדל	- חבר הוועדה

עדים: אלוף יצחק גרשון - מפקד פיקוד העורף

- 1 כב' השופט: בוקר טוב, האלוף יצחק גרשון. אני רוצה להתחיל בכך
- 2 שהעדות שלך בפנינו כעדות בבית משפט, היא תחת אזהרה
- 3 לומר את האמת.
- 4 ח. נדל: בוקר טוב. אנחנו יודעים שפיקוד העורף הוקם ב-92, ואנחנו
- 5 יודעים שמפקד פיקוד העורף כפוף לרמטכ"ל ומונחה ע"י שר
- 6 הביטחון. כלומר, אתה לובש שני כובעים. פרט למה שאתה
- 7 מוסמך על פי סמכויות פיקוד העורף שפורסמו בהוראות
- 8 הפיקוד העליון, אתה גם, פיקוד העורף, למעשה יש לו קשר
- 9 עם מל"ח בדרך פקודה או הסכם ארצי 146, מדצמבר 2004,
- 10 הטיפול בישובים הנמצאים תחת תקיפה ממושכת, פיקוד
- 11 העורף מטפל בנושא הזה.
- 12 יש כמה שאלות להבהרה, והשאלה הראשונה, והייתי מבקש
- 13 די בקצרה לענות לנו על כל השאלות, כי יש פה לכל חברי
- 14 הצוות שאלות נוספות. הכיצד בוצע הטיפול בהגנת בעורף לפני
- 15 המערכה, זו שאלה ראשונה. השאלה השנייה, או שהיא קשורה
- 16 לשאלה הזאת, זה מוכנות העורף בעת קבלת החלטה, לצאת
- 17 למערכה, מערכת פתע, אני קורא לה, ביוזמתנו. צא מהנחה
- 18 שחברי הוועדה קראו חומר על הנושא, והייתי מבקש תשובות
- 19 קצרות בנושא, כי יש לי עוד הרבה שאלות, ברשותך.
- 20 י. גרשון: יו"ר הוועדה, השופט וינוגרד, חברי הוועדה המכובדים, בוקר
- 21 טוב ושבוע טוב. אני מבין שהמתודולוגיה שאתם רוצים ללכת
- 22 בה, היא שאלות קונקרטיות, ואם תרשו לי, אני עוסק באחד
- 23 הנושאים המבצעיים, המורכבים והמסובכים ביותר בישראל,
- 24 בהקשר של העורף הישראלי. ראשית, שעתיים, אני חושב,
- 25 אינם מסגרת זמן מספקת כדי להציג את רוחב היריעה של
- 26 התחום שעליו אני מופקד. אני חושב שהמצב כפי שזיהיתי
- 27 אותו, עם כניסתי לתפקיד, מחייב הבהרה לוועדה.

- 1 ר. גביזון: וזה מתי?
- 2 י. גרשון: 16 בינואר 2005. ואני חושב שנכון יהיה, אין לנו מלחמה כל
- 3 יום שני וחמישי, להציג את הנושא המורכב הזה, דבר דבור על
- 4 אופניו, כדי להשפיע על עתיד ההיערכות של מדינת ישראל
- 5 בתחום הזה. אחרת אני אוכל לענות על השאלות ואז נגיע
- 6 לאותו מצב של – סליחה על הביטוי, בורות של האזרח
- 7 וההנהגה בכל הרבדים, בכל הרמות, בכל הגופים, באשר
- 8 לסמכויות והתפקידים של כל אחד מן הגופים, שפועלים
- 9 בעורף הישראלי.
- 10 י. דרור: כלומר, יש מסמכים בכתב. השיטה של סקירות לפני הממשלה
- 11 לא יעילה, כשאנחנו קוראים חומר בכתב, בטח רוב הסקירות
- 12 ישנן בכתב, ועל סמך זה מנצלים את הזמן לשאלות ולהבהרה.
- 13 סקירות כלליות זה בכתב.
- 14 י. גרשון: פרופ' דרור, שקראתי הרבה מהחומרים שכתבת, ואני חושב
- 15 שאתה אחד המומחים הגדולים בתחום הזה של מדע המדינה,
- 16 יודע שמצב העורף הישראלי, מבחינת הרשויות והארגונים
- 17 ותחומי הסמכות והאחריות, אם קרא את החומר, מצוי במצב
- 18 בעייתי ביותר וככל שעבר הזמן, התשתית החוקית והמשפטית
- 19 שעליה נשענים כל הגופים, היא תשתית מיושנת,
- 20 אנכרוניסטית, אפשר להגיד אולי מנדטורית, שאין בה כדי
- 21 לתאר באופן מסודר את מה שצריך להיות. לא את מה שחשבו
- 22 שצריך להיות. יש בה דברים חיוביים ויש בה דברים פחות
- 23 חיוביים. האיומים השתנו, ואני לא מתכוון לתת סקירה
- 24 שאיננה קשורה במערכת ההבנה שלי מה זה הפיקוד הזה, איך
- 25 בנוי העורף הישראלי, מה עשיתי כדי להכין אותו למצב
- 26 הספציפי הזה, איפה ראיתי את הבעיות ולמי הצגתי אותן,

- 1 ואיך אני חושב צריך להיערך בעתיד. בשביל זה צריך מסגרת
- 2 זמן קצת יותר גדולה משעתיים. כאשר אני נשאל על נוהל 146
- 3 כב' השופט: בוא נקבע רק את המסגרת. פתחת בשאלת המסגרת. כרגע יש
- 4 לרשותנו שעתיים, ובסופן, אם אנחנו ניווכח שיש לנו צורך
- 5 בשאלות נוספות, בהבהרות נוספות, יתכן שנקבע מועד נוסף,
- 6 נראה לפי המצב. בינתיים זה משך הזמן שעומד לרשותנו
- 7 היום, ובוא נתמקד בשאלות שאנחנו שואלים, ואח"כ אם
- 8 תמצא לנכון, שצריך זמן נוסף להסברים נוספים, נדון בזה
- 9 בסופו של הדיון.
- 10 י. גרשון: כבודו, אני חושב שמן הראוי, אני אומר את זה גם בשביל
- 11 עצמי, בקשר להערתך הראשונה, וגם בהקשר למה שאיכפת לי
- 12 מאד, עיצוב מערך העורף של מדינת ישראל בעתיד. שיינתן לי
- 13 להגיד את הדברים דבר דבור על אופניו, ואני אקדיש את
- 14 עצמי לטובת הוועדה כל זמן שיידרש, זה החוק.
- 15 כב' השופט: אמר לך פרופ' דרור בצדק, אנחנו קראנו ונקרא חומר שאני
- 16 ראיתי שגם הבאתם כמה קלסרים וחבל שלא הראית אותם
- 17 לפני הישיבה.
- 18 י. גרשון: אני לא נוגע בזה, אני לא עובר על זה, לא מתעכב על זה. יש
- 19 למשל דבר שלא כתוב פה במסמכים, שבעוד חודש ייוולד לי בן
- 20 נוסף, רציתי גם את זה לעדכן אותך.
- 21 י. דרור: חדשות טובות בנושא קשה, לשם גיוון.
- 22 כב' השופט: אני אמרתי, שאם יהיה צורך, אנחנו נקדיש לזה עוד שעתיים
- 23 או שלוש נוספות, כמה שנצטרך. בוא נתרכז כרגע בשאלות
- 24 ונראה איך הדברים מתפתחים ואז נראה.
- 25 ר. גביזון: כדי שתרגיש יותר נוח, אני רואה שאתה ככה מאד לא מרוצה,
- 26 אז קודם כל זה לפעמים קורה שלא מרוצים. אבל אם אתה
- 27 חושב שלהגיד לך נוהל 146 לא מאפשר לך להציג בצורה נכונה

- 1 את הבעייתיות, אין שום בעיה שתיקח 5-10 דקות, תיתן לנו
- 2 ראשי פרקים, "קולבים" של המצב המשפטי והבעיות בו, אבל
- 3 ממש בראשי פרקים, בהנחה שאנחנו לא חדשים לנושא, וכדי
- 4 שתהיה לך הרגשה יותר טובה, אנחנו עכשיו לא רוצים סקירת
- 5 בית ספר.
- 6 י. גרשון: תראה גם מה שעשו העדים האחרים, שהם הכינו מסמך
- 7 עבורנו, שמייצג את מה שהם רוצים להגיד. אנחנו קוראים
- 8 אותו ואז מכסימום דנים. אם היו"ר הסכים, תהיה הזדמנות
- 9 אחרי זה להגיש את המסמך.
- 10 י. גרשון: זה אני יכול בהחלט לעשות ולהגיש.
- 11 י. גרשון: כי עבודה רצינית מחייבת קריאה מראש.
- 12 י. גרשון: טוב, אני אלך עם הוועדה.
- 13 כבי' השופט: הבטחתי לך, שאם בסופו של דבר ניווכח שיש הרבה נושאים
- 14 נוספים שצריך לדון בהם, אנחנו נקבע מועד נוסף.
- 15 י. גרשון: אני חוזר ואומר, אני חושב גם בהקשר לשאלה הראשונה, היא
- 16 כבר מציפה לי את הבעייתיות בהקשר להבנה של מה מתרחש
- 17 בעורף הישראלי, דבר שידעתי אותו לפני המלחמה. דבר לא
- 18 הפתיע אותי.
- 19 ר. גביזון: אנחנו כבר עשר דקות מדברים על המתודולוגיה. אם נכנס
- 20 לגופו של עניין, אני בטוחה שאנחנו נוכל להתקדם.
- 21 י. גרשון: בסדר. ראשית, אקדים ואומר, שאני שלם עם עצמי ביחס
- 22 להכנות של פיקוד העורף למלחמה שחווינו, כמו עם העשייה
- 23 של הפיקוד בזמן המלחמה. וזאת מבלי להתכחש לעובדה
- 24 שנחשפו ליקויים פנים ארגון, בין זרועיים ובין ארגוניים. יחד
- 25 עם זאת, מיותר לציין כי כל מה שנעשה בשלב ההכנות ובשלב
- 26 הביצוע, נעשה מתוך כוונות טהורות של דאגה אמיתית
- 27 וטהורה לביטחונם ושלומם של אזרחי מדינת ישראל. התודעה

- 1 באשר לפעילות בעורף הישראלי בתקופת הלחימה, נשענת כפי
 2 שאמרתי על בקיאות נמוכה של הציבור, כמו גם של ההנהגה
 3 במדינה באשר למבנה הארגוני והחוקי של השחקנים בזירה
 4 העורפית. ועל מידע מתווך ומגמתי שהועבר לאזרחי ישראל
 5 בשבועיים האחרונים ללחימה ולאחריה. אני אישית מוצא
 6 חובה נעימה לסייע לוועדה בבואה לבחון את ההיערכות ואת
 7 המענה בעורף לפני המלחמה ובמהלכה, מתוך תקווה אמיתית
 8 שהדבר יסייע למסירת שינוי מתבקש ברמה הלאומית, כפי
 9 שחזרתי וטענתי מעל כל במה בשנה וחצי האחרונות.
- 10 ר. גביזון: סלח לי, אנחנו יוצאים למסלול לא טוב. אני לא רוצה לשסע
 11 אותך בתחילת הדברים, אני רואה שיש לך שם טקסט ארוך
 12 שאתה קורא לנו, אין דבר גרוע מזה. כל מה שכתוב אנחנו
 13 יכולים לקרוא. אנחנו לא מחפשים אף אחד פה, אנחנו רוצים
 14 להבין, אנחנו היינו מאד מבקשים שלא תיתן לנו הכרזות
 15 מהסוג הזה, ותתחיל לגופו של עניין. אין לנו ספק שכולם
 16 התכוונו לטובה. אנחנו רוצים להתקדם.
- 17 י. גרשון: או.ק.י. אני ברשותך, אנצל את 7-10 הדקות הראשונות של
 18 ראשי פרקים ולא אתעסק עם החומר הכתוב. תפקידים
 19 אחרונים בצה"ל, הראשון או הלפני האחרון היה מפקד יהודה
 20 ושומרון, בתקופת שיא הטרור הפלשתיני ב-2003, בעיצומה
 21 של המערכה, של חומת מגן. פיקדתי על שני קרבות אוגדתיים
 22 רמאללה ושכם. לאחר מכן יצאתי למכללה לביטחון לאומי
 23 בבריטניה. The Royal College of Defense Studies שזה
 24 לימודי אסטרטגיה, ונתבשרתי שם, שאני אתמנה ככל הנראה
 25 למפקד פיקוד העורף, דבר שאושר יותר מאוחר גם ע"י שר
 26 הביטחון. כאשר נכנסתי לתפקיד, באופן טבעי, הדבר הראשון
 27 שניסיתי לעשות, זה לאבחן תמונת מצב. מצאתי שנבנה פה

1 פיקוד, הצעיר בפיקודי צה"ל, משהו כמו 14 פלוס שנים. נבנה
2 פה פיקוד לתפארת, שעסק במשימות הליבה כפי שהוגדרו לו
3 ע"י הרמה הממונה, וכנגזרת מהחוק.
4 השאלה הראשונה ששאלתי את עצמי, מה מותר האלוף על פני
5 כל הדרגים שמתחתיו. מהו הערך המוסף שאני אשאר אחריי
6 בפיקוד העורף אחרי שנתיים של תפקיד. וכמובן התחלתי
7 לאבחן את המצב, הדבר הראשון שעשיתי זה ביקשתי לחפור
8 בנבכי החוק, שלא כדוגמת תפקידים אחרים שביצעתי, בהם
9 חייתי באותה סביבה וצמחתי ממ"פ למג"ד וממג"ד למח"ט,
10 נכנסתי כאן למערכת מורכבת ומסובכת שלא הכרתי כמוה
11 קודם. קראתי את כל מערכת ומסכת החוקים של פקודות
12 הארגון של אגף התכנון, שבעצם מגדירים לי את משימותיי
13 בהינתן מצב חרום.
14 הדבר השני, מצאתי שבעורף הישראלי פועלים גופים שונים,
15 ארגונים שונים שייכים למשרדים ממשלתיים שונים, ועוד
16 מצאתי, שבעורף הישראלי מתנהלים שני מאמצים במקביל.
17 מאמץ מבצעי שהתכלית שלו היא להציל חיים, למזער נזקים
18 ולהשיב את השגרה מהר ככל האפשר, אם תרצו, התוכן או
19 התובנה הנובעת מחוק ההתגוננות האזרחית, מצאתי שהמאמץ
20 הזה איננו מתוכלל, או אין אינטגרטור שאחראי עליו.
21 המשטרה אחראית על תחומי השגרה, ב-27 ביולי 2005 נחקק
22 חוק לאחר 15 שנה . . . , שהיא אחראית על רעידות אדמה,
23 היא אחראית על טרור, על טרור בלתי קונבנציונאלי, לתת
24 את כל הסיוע הנדרש, בעוד שפיקוד העורף אחראי רק על מצב
25 המלחמה. הם אחראים לאמן את גופי ההצלה, כיבוי האש
26 ומד"א, ואני אחראי לאמן את גופי ההצלה בהקשרים
27 המלחמתיים, בהקשרים של האיומים המלחמתיים. מצאתי

1 שהמאמץ המבצעי הזה, נע ונד בין שני גופים, כאשר לאחד,
 2 . . . , פיקוד העורף, כל זמנו עומד לו כדי להכין את הגופים
 3 האלה לקראת המצבים האלה, בעוד שהמשטרה עסוקה באוסף
 4 רב של משימות, בכלל זה ביטחון הפנים שמצבו ידוע.
 5 עוד מצאתי, שפועל בעורף מאמץ אזרחי שתכליתו היא
 6 להבטיח את פעולתו של המשק הישראלי, להבטיח את המשך
 7 פעולתם התקינה של מוסדות המדינה, גם במצבי חירום,
 8 ובעיקר להבטיח את המשך שגרת החיים של אזרחי מדינת
 9 ישראל, בהינתן מצבי חירום. גם כאן מצאתי שאין מתכנן
 10 לאומי, ז"א החשיבה לפיה המל"ח הוא הגורם שיתכלל את כל
 11 משרדי הממשלה, הוא מה שאמרתי אולי בפתיחה, נשענת על
 12 משהו אנכרוניסטי שלא היה לו שום סיכוי במציאות
 13 מבחינתי.
 14 אי לכך, כאשר ראיתי את המצב הזה, החלטתי שההשפעה שלי
 15 בתור אלוף תהיה לנסות להשפיע . . . על עיצוב העורף מנקודת
 16 מבט לאומית. פתחתי, גיבשתי צוות והנחיתי אותו לעבוד רק
 17 על העניין הזה, כשמקורות הלימוד שלנו היו קודם כל
 18 החוקים במדינת ישראל, והצורך לעשות בהם את השינויים
 19 הנדרשים כתוצאה מהתפתחות האיום. הדבר השני, המקור
 20 השני זה מה קורה במדינות אחרות בעולם, במיוחד אחרי ה-
 21 11 בספטמבר, שהוביל לרה-ארגון מאד משמעותי בגופי
 22 ההצלה האזרחיים של מדינות רבות במערב. הדבר השלישי,
 23 זה עבודות מצוינות שנעשו במדינת ישראל, ע"י אנשים בעלי
 24 שם: . . . , את כל עבודות אלה קראנו, וגם קראנו לאנשים
 25 ושוחחנו אתם. מה שלא קרה עם העבודות האלה, עבודות
 26 מצוינות שלא קרה איתן שום דבר, והבנתי שלא קורה איתן
 27 שום דבר, בגלל סיבות תקציביות פוליטיות ואחרות.

- 1 הבנתי עוד במסגרת העבודה הזאת, מעבר לעובדה שגופים
- 2 שונים, ארגונים שונים שייכים למשרדים שונים, שמערכת
- 3 החילוץ וההצלה הסדירה של מדינת ישראל, היא מערכת
- 4 אנכרוניסטית, שלא תספק מענה במצבי שגרה, אל מול
- 5 האיומים השכיחים יותר, שזה טרור, בעיקר מגה-טרור וטרור
- 6 בלתי קונבנציונאלי, ואני מדבר על כיבוי האש, וחשבתי
- 7 שצריך לעשות רפורמה מקיפה במערך הזה, הלכנו והצגנו את
- 8 זה לכל הגורמים הרלוונטיים.
- 9 אני מציג את זה מלפני שנה וחצי, אני שנה ועשרה חודשים
- 10 בתפקיד, אפשר להגיד, מלפני שנה וחצי אני מסתובב והצגתי
- 11 את זה לוועדת חוץ וביטחון.
- 12 י. דרור: יש מסמך המסכם את ההמלצות שלך?
- 13 י. גרשון: כן. כן.
- 14 י. דרור: הוא מופיע בתיק? לא ראיתי אותו.
- 15 י. גרשון: אנחנו נציג את זה, יש שני מסמכים. הצגנו את זה לוועדת חוץ
- 16 וביטחון, הצגנו את זה לכל השרים הרלוונטיים, שאחראים על
- 17 הגופים הכי משמעותיים, הצגנו את זה לכל המנכ"לים של
- 18 המשרדים הממשלתיים – הרבה לפני המלחמה אני מדבר,
- 19 הלכתי לראש המל"ל כי חשבתי שגיורא איילנד, האלוף גיורא
- 20 איילנד, חשבתי שאולי דרכו אני אצליח להניע את המערכת
- 21 הזאת לקראת שינוי. הצגתי את זה כמובן לסגן הרמטכ"ל,
- 22 הרמטכ"ל, לשר הביטחון, הצגתי את זה לכל בכירי הכתבים
- 23 הצבאיים מטעם דובר צה"ל, כינסו את כולם במכללה
- 24 לביטחון לאומי, כולם ישבו והצגתי את זה. דרך אגב, יום
- 25 למחרת הם פרסמו שיש מקום להקים במדינת ישראל רשות
- 26 לאומית לחירום, או איזה גוף שמתכלל את כל –
- 27 י. דרור: לראש הממשלה לא הגעת.

- 1 י. גרשון: לראש הממשלה לא הגעתי, הגעתי למזכיר הצבאי לראש
 2 הממשלה, שרציתי שבאמצעותו זה יעבור ושיסדר לי, גם מפגש
 3 – עם ראש הממשלה הקודם אני מתכוון,
 4 י. דרור: כן כן, שלא התקיים.
 5 י. גרשון: שלא התקיים. שני המאמצים האלה, המאמץ המבצעי מצד
 6 אחד והמאמץ האזרחי מצד שני, נעים במקביל. הם שלובים
 7 זה בזה, למיטב הבנתי, רק בתחום של ההתגוננות האזרחית.
 8 לא באמצעות זה שהמטרה תפעיל את משרדי הממשלה
 9 בשגרה, אם קורה משהו טרור או רעידת אדמה, ולא שפיקוד
 10 העורף יפעיל את משרדי הממשלה והרשויות המקומיות במצב
 11 של חירום/מצב מלחמתי, שזהו המצב היחידי שעליו פיקוד
 12 העורף אחראי על פי חוק.
 13 כתוצאה מהדבר הזה, אני מגיע למסקנה, שאנחנו צריכים
 14 לגבש תפישת הפעלה משולבת. לא ניתן יהיה להביא את כל
 15 הגופים האלה ולשים אותם באיזה מקום אחד. בעולם
 16 המודרני תמיד יישארו גבולות גזרה בין הגופים, ולכן צריך
 17 לעשות שילוביות . . . , מה שאני קורא. השילוביות – הרעיון
 18 של תפישת ההפעלה המשולבת בעורף האזרחי, הרעיון המארגן
 19 שלה היה לפעול כאילו היינו גוף אחד. אני הולך למפכ"ל
 20 המשטרה, אם אינני טועה חודשיים או שלושה לאחר שאני
 21 נכנס לתפקיד, אני קובע איתו פגישה, אני נפגש איתו במשרדו,
 22 ברח' הירקון בתל אביב, ואני אומר לו: בוא נעבור משיתוף
 23 פעולה לשילוב זרועות. שיתוף פעולה מובנה במערכת יחסים
 24 טובה או לא טובה בין אנשים, ואני רוצה שנעבור לשילוב
 25 זרועות. היום אתה אמור להכין את כוחות ההצלה האזרחיים
 26 להתמודד עם מחבל מתאבד בשוק בחדרה. אין הבדל בין
 27 ההכנה של זה להכנה של התמודדות עם רקטה שנופלת בשוק

1 בחדרה. אין הבדל. מערכת התגובות תהיה אותה מערכת.
 2 וממילא אני בנוי כדי להכין אוכלוסיה מבחינת ההדרכה שלה
 3 איך להתנהג, אני בנוי להנחות אותה במצב חירום, לי יש
 4 מרכז מידע, שמעתי שאתה הולך להקים מרכז מידע – חבל,
 5 בוא תיקח את מרכז המידע שלי ותפעיל אותו, ונפעל ביחד.
 6 והרי הפעלנו אותו ביחד בהתנתקות פעם ראשונה, ובמלחמה
 7 הזאת פעם שנייה. ותראה בי את מי שמכין עבורך את כוחות
 8 ההצלה האזרחיים למצבי חירום. אנחנו נסנכרן בינינו את
 9 המאמצים. אני אאפשר לך רמת קשב טובה יותר לטפל
 10 בפשיעה, בעוד שאני אהיה הגוף שיטפל בהכנות למצבי חירום,
 11 להכנות השונות למצבי חירום.
 12 יש עם זה בעיה, כי הצבא לא כל כך הסכים שאני אהיה זה
 13 שיתכלל את הנושא של רעידות אדמה ודברים אחרים. נושא
 14 שאפשר יהיה לשאול לגביו יותר מאוחר. גיבשנו את התפישה
 15 הזאת, גיבשנו אותה, התחלנו לרוץ אתה, הקמנו –
 16 ר. גביזון: אתה והמשטרה מגיעים להסכמה שצריך לעבור למתכונת של
 17 שילוב. זה קורה בסביבות אמצע 2005.
 18 י. גרשון: נכון. נכון מאד. אנחנו מתקדמים עם העניין הזה, ואני
 19 מחליט שצריך להיות גרף אימוני אינטגרטיבי, אני קורא לזה
 20 גרף אימוני משולב, כמו מטה כללי. עד אז, ניסינו לתאם את
 21 האימונים, המשטרה ניסתה לתאם איתנו, אנחנו ניסינו לתאם
 22 איתם, וכו' וכו'. הקמנו צוות בין משרדי, יש לכם את זה
 23 במסמכים, צוות בין משרדי שהיו נוכחים בו פיקוד העורף,
 24 משטרת ישראל, כיבוי אש, מד"א, משרד הבריאות, משרד
 25 החינוך, כל הגופים האלה ביחד, עבדו בהובלה של קצין האגף
 26 של פיקוד העורף, על גרף אימונים אינטגרטיבי, לכלל כוחות
 27 ההצלה במדינת ישראל.

ישבתי ב-1.12.2005 במשרד שמסביבי יושבים כל נציגי	1
הארגונים האלה. וצחקתי ואמרתי להם בתמימות: אני מרגיש	2
כמו רמטכ"ל של העורף. בהקשר הזה של גופי ההצלה.	3
האנשים שם היותר וותיקים ממני, אמרו שפעם ראשונה	4
שקורה דבר כזה בעורף הישראלי. כל גוף משך לכיוון שלו,	5
בהתאם לתחומי האחריות שלו. קבענו –	6
המשרד לביטחון פנים שיחק תפקיד בזה?	7 י. דרור:
המשרד לביטחון פנים שיחק תפקיד בזה, אני הצגתי את	8 י. גרשון:
התפישה הזאת לשר לביטחון פנים הקודם, . . .	9
דבר נוסף שאני עושה, אני מנסה לעשות, אני מצליח להקים	10
אותו, זה עדיין לא מושלם, אני לא רוצה לתאר את הדברים	11
בצורה יפה, זה להקים צוות לבניית, צוות תרגילים לאומי,	12
מנהלת תרגילים לאומית. אני שם בראשה תת אלוף. אני אומר	13
למשטרה: חברה, עזבו בעיות של אגו, אתם רוצים שיהיה תת	14
ניצב? תביאו תת ניצב. אני שם בראשם תת אלוף שיתכנן לי	15
את התרגילים של המחוזות, כי בגרף אנחנו מתכננים שני	16
תרגילים ובזה אני אסיים את הפרק הזה של כאילו הנושא	17
הזה של ההכנות, אנחנו מתכננים שני תרגילים, אני מתעקש	18
עם המשטרה תרגילים של יומיים. יום אחד תרגול משימותיה	19
של המשטרה, טרור, טרור בלתי קונבנציונאלי, הפרות סדר,	20
אלה התחומים שהמשטרה אחראית עליהם. סיום היום	21
הראשון במעבר משגרה לחירום, תחילת היום השני	22
בהתכוננות לאיומי מלחמה. המשטרה מתעקשת איתי שהם לא	23
יודעים לתרגל יומיים. גם בכיבוי האש ומד"א מאד קשה, כי	24
הם אומרים לי: אתה רוצה שנתרגל יומיים רצוף, אנחנו	25
צריכים שעות נוספות, ואנחנו מחייבים לעשות תרגילים של	26
יומיים. אנחנו מתחילים בתרגיל הראשון ואני נכנע ואני	27

- 1 אומר: או.קי. היום השני יהיה שלדי. היום הראשון אנחנו
 2 מתכננים טרור בלתי קונבנציונאלי, רכבת מתהפכת באזור גני
 3 התערוכה, רק שתבינו לאיזה רמה השילוביות הגיעה, מפקד
 4 מחוז ת"א של המשטרה, נותן למפקד מחוז של פיקוד העורף
 5 לנהל את המעגל הפנימי מייד איך שקורה האירוע, כשהוא
 6 בכלל עוד לא מגויס ולא שום דבר. אבל מתוך זה שהוא מסייע
 7 לו להכין את גופי ההצלה האזרחיים למצב חירום. ביום השני
 8 אנחנו מתרגלים את הנושא המלחמתי, מפקד מחוז של
 9 המשטרה, מפקד מחוז תל אביב מגיע לשולחן המרכזי, יושב,
 10 לומד מה זה טילים, מה המשמעויות שלהם, איזה החלטות
 11 צריך לקבל, איך מפעילים את הכוחות. מדוע אני אומר את זה
 12 –
- 13 כבי' השופט: אולי – אתה יותר מדי נכנס לפרטים, אנחנו היינו רוצים את
 14 זה יותר בראשי פרקים.
- 15 י. גרשון: או.קי. מדוע אני אומר את זה, מכיוון שהתפישה המשולבת
 16 שנהגית בראשי, אומרת את הדבר הבא: אי אפשר לתת לכל
 17 רשות במדינת ישראל כיבוי אש, מד"א, משטרה, פיקוד
 18 העורף. אבל יש לנו מבנה של מחוזות. אני מוציא רגע את
 19 יהודה ושומרון מחוץ למשחק. יש לנו מבנה של מחוזות. אם
 20 אנחנו נסתכל על המחוז כאילו הוא מדינה בהקשרים
 21 המבצעיים האלה של חילוץ והצלה –
- 22 י. דרור: מבנים של מחוזות, המבנה לא אחיד?
- 23 י. גרשון: מבנה לא אחיד של מחוזות, אין גבולות גזרה חופפים. אני
 24 מבין את הדבר הזה, ואז אני אומר: התפישה הזאת תישען על
 25 הנושא הזה של המחוזות. אם ניתן למפקד המחוז את כל
 26 הכלים, כדי לעשות את ההתגוננות האזרחית במרחבו, נצליח
 27 להתגבר על הבעיה. המשמעות –

- 1 ר. גביזון: איזה מפקד מחוז – שלך או של המשטרה או של מי? מי זה
- 2 מפקד המחוז?
- 3 י. גרשון: אני מסתכל על התמונה – אני מדבר על המחוז כשטח
- 4 גיאוגרפי, אני אבהיר את זה. ואז אני אומר לעצמי את הדבר
- 5 הבא: לנו יש ששה מחוזות, למשטרה יש חמישה מחוזות,
- 6 למשטרה יש 15 או 16 מרחבים. לנו יש 23 נפות, שזה מקביל
- 7 למרחבים. הדבר הראשון שאני עושה, אני עושה התאמה
- 8 מדויקת של גבולות הגזרה. אני יוצר מצב של חפיפה מלאה
- 9 בין המחוזות של משטרת ישראל, לבין המחוזות של פיקוד
- 10 העורף, והתרגילים האלה, עכשיו מתרחשים כשמפקד מחוז
- 11 מכיר מפקד מחוז, מפקד נפה מכיר מפקד מרחב. אגב,
- 12 כשהתחילה המלחמה, מפקדי הנפות שלי בצפון התקשרו
- 13 למפקדי המרחבים עוד לפני שקראנו להם. מיד כשזה התחיל,
- 14 הם התייצבו אצלם. לא ביקשנו מהם אפילו להתגייס. זה
- 15 בהקשר למהות של התפישה המשולבת.
- 16 אנחנו ביוני, שבועיים לפני המלחמה, מתרגלים תרגיל
- 17 בעקבות התרגיל של אפריל במחוז תל אביב, אני קובע
- 18 שהתרגיל במחוז תל אביב היה לא טוב. אבל התקדמנו קצת,
- 19 בתחום הזה של השילוביות, של שילוב הזרועות ואני קובע
- 20 שביוני זה יהיה תרגיל מודל של התפישה המשולבת. אנחנו
- 21 בוחנים את התפישה אחת לאחת, שבועיים לפני המלחמה,
- 22 מחוז צפון של המשטרה ומחוז שלנו, עם הנפות, עם מפקדי
- 23 התחנות והמרחבים, מדגם מייצג של רשויות מקומיות, כל
- 24 בתיה"ח בסביבה, עושים תרגיל עם תרחיש דומה להחריד
- 25 ממה שחווינו במלחמה.
- 26 י. דרור: נשענת על תרגיל המטה הכללי? היה לו גם תרגיל –

- 1 י. גרשון: לא לא לא, אני לא מדבר על זה, היה תרגיל שילוב זרועות
 2 בפיקוד צפון. היה תרגיל של פיקוד צפון. אני מדבר על תרגיל
 3 הסביבה האזרחית.
- 4 י. דרור: על זה אני שואל, השאלה אם השתמשת בתרחיש דומה.
 5 י. גרשון: השתמשתי באיום הייחוס של אג"ת שממנו אני גוזר את
 6 המשמעויות. מבחינתי לא הייתה שום הפתעה במודיעין.
 7 בתרחיש כתוב לכם בחוברות, שצפינו 100 רקטות בממוצע
 8 ליום ו-230 נדמה לי שכתוב בתרחיש, ליממת שיא. ואנחנו
 9 מתרגלים את הדבר הזה ומשלבים זרועות ועושים מערכת של
 10 הכנות. אני רק אגיד לכם דבר אחד: שבסוף אנחנו מתרגלים
 11 את כל הנושא הזה של החילוץ וההצלה על כל הנגזרות שלו,
 12 אבל . . . מג"ד בגדוד חילוץ והצלה של פיקוד העורף שמטפל
 13 באירוע בלתי קונבנציונאלי באיילת השחר, מוצא את עצמו
 14 שבועיים אח"כ במלחמה כשהוא נדרש להפעיל את העיר צפת.
 15 נדרש לחלק מזון במקלטים, נדרש לנהל את מחסן התרומות,
 16 נדרש בעצם למשהו שהוא שונה 180 מעלות ממה שהתכוננו,
 17 התארגנו והכנו את עצמנו אליו.
- 18 י. דרור: כלומר, זה לא היה בתרגיל שהם ישבו במקלטים ויש לספק
 19 להם מזון וכו'.
- 20 י. גרשון: לא, ההבנה שלנו שהמאמץ האזרחי צריך להמשיך משגרה
 21 לחירום, באמצעות אותן רשויות שנותנות את המענה הזה.
 22 אין אפשרות ואין סיכוי שגוף צבאי יקיים את תפקידיהם של
 23 משרדי הממשלה. אני לא יכול להיות אחראי על נושא
 24 הרווחה, מחלקת הרווחה של העיר יודעת היטב איפה הבעיות
 25 בעיר. יש וועדת אשפוז עליונה שהיא רשות מל"חית, היא
 26 אחראית על הנושא של בריאות לקהילה. איפה השוני, ואני
 27 רוצה להתחבר פה לשאלה של האלוף נדל. איפה השוני בין

- 1 התחומים שאני צריך לעסוק בהם בהקשר האזרחי, במצבים
- 2 מסוימים, לבין הנושאים שאני מוביל אותם כאקורד ביזנס
- 3 של הפיקוד. אני נדרש בהקשרים של פינוי אוכלוסיה, ניקח
- 4 את הנושא הזה לדוגמא, החלטה 895, החלטת ממשלה משנת
- 5 2001 קובעת: כל פינוי אוכלוסיה יהיה על פי החלטת ממשלה.
- 6 הממשלה תטיל על מל"ח לתכלל את העניין הזה, והיא תטיל
- 7 על כל גורם שהיא תמצא לנכון לבצע אותו. מדוע לא כותבת
- 8 הממשלה החלטה שפיקוד העורף יעשה את הפינוי? העורף ישר
- 9 מתקשר לפיקוד העורף, מדוע לא? מכיוון שפינוי העורף
- 10 ויחידותיו – ראו את הדו"ח . . . שלי – מבוסס על יחידות
- 11 חילוץ והצלה מאתרי הרס ואתרים שנגועים באיומים בלתי
- 12 קונבנציונאליים. יכולתי למצוא את עצמי מטפל במאות
- 13 ובאלפי נפגעים, אם היה תק"ק סורי, בטח תק"ק בלתי
- 14 קונבנציונאלי. באותו זמן יש לי יחידות צבאיות בבתי"ח,
- 15 שהם צריכים לטהר את הנפגעים, לעשות ויסות, כדי שמי
- 16 שייכנס לבית חולים, יקבל טיפול ראוי וגם יינצל. יש לי גדודי
- 17 חילוץ והצלה מהרס, וגדודי חילוץ והצלה מאירועים בלתי
- 18 קונבנציונאליים. אלה הכוחות שיש לי, אין לי כוחות כדי
- 19 להפנות אותם לסיוע אזרחי. כאשר אני לא נדרש להם
- 20 ומבקשים ממני, האם אני יכול לסייע – בוודאי.
- 21 כב' השופט: שאל אותך האלוף נדל, מכאן הגעת לזה בעצם, לנוהל 146,
- 22 ולאפשרות שלך לגייס מילואים שלך למשימות של הפיקוד,
- 23 כאשר אתה זקוק לכוח אדם נוסף. אז אולי תתייחס לזה.
- 24 י. גרשון: נכון. המילה סיוע גוררת אחריה את מי שמבקש את הסיוע.
- 25 ז"א אני צריך שמישהו יבקש את הסיוע, כדי שאני אוסיף לו
- 26 סיוע. מי יכול לבקש את הסיוע? זה יכול להיות מל"ח, אם
- 27 הוא מגויס ויש לו תמונת מצב, מכיוון שהרשות המקומית

היא רשות מל"חית, אז הוא יודע גם ליצור תמונת מצב על	1
ההיבטים האזרחיים, זה יכול להיות הרשות המקומית	2
שגויסה. אני ביקרתי ב-240 פעמים ברשויות מקומיות תוך	3
כדי המלחמה. 240 פעמים.	4
כב' השופט: הפיקוד לא היה צריך ליצור יחידות קשר של הפיקוד בכל	5
רשות ורשות?	6
י. גרשון: תודה על השאלה. לפיקוד יש יחידות קישור לרשויות, לקח מ-	7
'98, . . . מה שכתוב לגבי היחידות האלה, שהן צריכות	8
להוות גורם מקשר בין גורמי ההצלה לרשות ובין הרשות	9
לגורמי ההצלה. באיזה הקשר? אני רוצה למשל מהרשות	10
שתגיד לי את המידע על הבניין. מי גר בבניין שנהרס. אני	11
רוצה משאיות לפינוי תשפוכת של אשפה. גם בחוברת של	12
משרד הפנים, שהוא מוציא, המנהל לחירום של משרד הפנים	13
ב-2003 אין פה שום אמירה לגבי יחידת הקישור לרשויות,	14
שהיא צריכה לקיים את תפקידיה של הרשות בתחום של פינוי,	15
בתחום של סעד, בתחום של חללים, בתחום של אספקת	16
שירותים חיוניים לאוכלוסייה, אני לא אקריא לכם כדי לא	17
לאבד זמן, אבל זה מצוי בעמ' 15 לחוברת הזאת, שמה	18
אחראית הרשות המקומית לעשות. ז"א אנחנו בונים את	19
המערכת שלנו בהקשרים של התגוננות אזרחית, הצלת חיים.	20
כב' השופט: האלוף גרשון, אנחנו עוקפים את השאלה. באותו נוהל 146	21
נאמר שפיקוד העורף יסייע באמצעות יחידותיו גם למשימות	22
שבאחריות הרשויות האזרחיות, לרבות חלוקת מצרכי מזון	23
ומים, סיוע רפואי לנפגעים בפעולות אויב, טיפול באוכלוסיות	24
במצבי לחץ, לאוכלוסייה השוהה במקלטים, סיוע במוסדות	25
קשישים, אוכלוסייה חלשה וכו'. גם שאלתי אותך על יחידת	26
הקשר של הפיקוד שהייתה אמורה להיות בכל רשות מקומית	27

- 1 יחידת קשר של פיקוד העורף אשר תהיה ערה למה שמתרחש
- 2 באותה רשות, מה הצרכים של אותה רשות ואיך אפשר לסייע
- 3 לאותה רשות, כשהיא בכוחות עצמה לא יכולה לעשות את זה.
- 4 אני הבוקר במקרה קיבלתי חוברת "לקחי המועצות
- 5 האזוריות" שיצאה ע"י מרכז המועצות האזוריות בישראל,
- 6 ופה בין השאר, אני קורא לגבי קשר עם פיקוד העורף,
- 7 שבימים הראשונים בכלל בחלק ניכר מהרשויות האזוריות,
- 8 בכלל לא היו אנשים שלהם בקשר איתם, קראנו בדו"ח של
- 9 וועדת חוץ וביטחון, שהרשויות הערביות לא היו בכלל בקשר
- 10 עם פיקוד העורף, ופה נאמר שפנו מהמגזר הכפרי אליכם
- 11 בימים הראשונים אפילו לא ידעו איפה נמצא היישוב וכן לא
- 12 ידעו להשיב להם ולתת להם תשובות.
- 13 י. גרשון: אני חושב שבכל הדיווחים האלה נעשה לנו עוול גדול. אני לא
- 14 ארחיב על זה את הדיבור, כי אתם רוצים ראשי פרקים, אבל
- 15 פיקוד העורף, החל מתחילתה של המערכת, מגייסת,
- 16 המפקדים של יחידות הקישור לרשויות ופורסת אותם –
- 17 י. נדל: אתה מגייס את כל המערך –
- 18 י. גרשון: לא מגייס את כל המערך, אבל מגייס קציני התנהגות
- 19 אוכלוסיה. פיקוד העורף מרגע שהוא עומד על הבעייתיות
- 20 הקיימת בחלק מהרשויות, מגייס גם כוח אדם עם מפקדים,
- 21 ברמה של אלופי משנה וסגני אלופים, מציב אותם ברשויות
- 22 המקומיות, המועצות האזוריות דרך אגב,
- 23 כב' השופט: אלה אנשי המילואים שלך?
- 24 י. גרשון: כן כן. המועצות האזוריות, דרך אגב, היו הפחות בעייתיות
- 25 במלחמה הזאת בכל קנה מידה, הן היו פחות זקוקות לעזרה,
- 26 והן גם נפגעו יחסית פחות. הבעיה שלנו, זה הערים שהמעמד
- 27 הסוציו-אקונומי שלהן מוגדר נמוך יותר, התמונה

- 1 התקשורתית של כל מה שמתרחש בשבועיים האחרונים של
 2 המלחמה, נוגעת לנהרייה, לקריית שמונה ולצפת. אגב,
 3 נהרייה וקריית שמונה הן באחריות פיקוד צפון, צפת היא
 4 באחריות שלי. אני רק רוצה להגיד לכם שב-20 לחודש מבקר
 5 שר הביטחון בצפת. אני בצפת נמצא ביום שבת בבוקר, ואני
 6 שומע מראש העיר שהכל תקין והכל בסדר, ואנשים שלי
 7 נמצאים אצלו מהיום הראשון והוא אומר לי שאין בעיות
 8 והנה, מפקד הנפה אני מכיר אותו, ואנחנו מסתובבים ביחד
 9 והכל בסדר, ואני לא יודע שעובדי העירייה בכלל ברחו מן
 10 העיר. אני לא יודע, כי הוא אומר שהכל בסדר. ב-20 לחודש
 11 מבקר שם שר הביטחון ונאמר לו אותו הדבר, מיד אחרי ששר
 12 הביטחון הולך יום למחרת, אני מקבל קריאה שאומרת
 13 שבצפת המצב הוא הרבה יותר קשה ממה שמצויר, אני מיד
 14 מגייס 100-150 אנשי מילואים –
- 15 י. דרור: ממי אתה מקבל מידע?
- 16 י. גרשון: מהאנשים שלי שנמצאים שם בשטח.
- 17 כב' השופט: הם לא היו בעניין כשראש העירייה אמר לך שהכל בסדר?
- 18 י. גרשון: כן, אבל הם מתרשמים ממה שעובר שם בעירייה ביחד עם
 19 ראש העיר.
- 20 ר. גביזון: . . .
- 21 י. גרשון: . . . , וכשהבין את חומרת המצב וביקשנו ממנו תוציא צוויס,
 22 כי אתה רשאי להוציא צוויס, שיחזירו את העובדים לעירייה,
 23 הוא החליט לא להוציא את הצוויס האלה. אגב, יש לנו ערים
 24 אחרות שראש העיר אומר לנו אחרי ארבעה ימים: חברה, אני
 25 לא יודע לעבוד, לא יודע, לא בנוי למצב הזה. מיד שמנו שם
 26 אלוף משנה וסגן אלוף, ושמנו שם חיילים.
- 27 כב' השופט: איפה למשל?

- 1 י. גרשון: אתן לך דוגמא טבריה. . . . בסוף הוא קיבל את הציון הכי
 2 גבוה מהאזרחים שלו על תפקוד, . . . כי אנחנו עזרנו לו,
 3 במקומות שידענו שהדברים הם בעייתיים. עכשיו, מרבית
 4 העיריות והמועצות האזוריות לא היו זקוקות לעזרה בכלל.
 5 אני אומר שעברתי 240 ביקורים ברשויות כבר בימים
 6 הראשונים. הבנתי שהרשויות זה קו המוצבים הקדמי שלי.
 7 ולכן אני עובר אחת אחת, ואני מבין שחיפה לא זקוקה לעזרה,
 8 והם גם לא מבקשים עזרה, כי יש להם 2000-2500 עובדים
 9 בעירייה, וקריית ים לא מבקשת עזרה, ומוצקין וקריית אתא
 10 – אנחנו נמצאים שם, אנחנו מסייעים בכל מיני דברים. אבל
 11 זה לא עזרה מסיבית.
 12 לעומת זאת, בחצור, בעכו, בצפת, בטבריה, בנהרייה – אני
 13 לוקח אחריות על נהרייה, למרות שזאת לא אחריותי. אני
 14 מגיע לשם ומבין את גודל הבעיה, ולוקח אחריות ומציב לו
 15 יום למחרת 150 חיילי מילואים, עם אל"מ במילואים, . . .
 16 היום אנחנו יקירי העיר נהרייה כתוצאה מהדבר הזה. אני
 17 משופע במכתבים. כוחותיי סורקים החל מהיום החמישי,
 18 במקומות מסוימים מהיום העשירי, במקומות מסוימים
 19 מהיום ה-12, אני מצטער שזה לא מהיום הראשון. סורקים
 20 מקלט מקלט במקומות האלה, ומחלקים 25.5 אלף מנות מזון
 21 ליום. הם סורקים את המקלטים.
 22 יותר מזה, אני רוצה להגיד לכם, שאני מבין כבר ב-16-15
 23 לחודש, אינני זוכר את התאריך המדויק –
 24 ח. נדל: אוקטובר?
 25 י. גרשון: לא לא, 15-16 לחודש ביולי, של המלחמה, ביולי של המלחמה,
 26 אני מבין שהאזרחים האלה לא מקבלים שירות רפואי
 27 לקהילה. אז מי אחראי על שירות רפואי רק לנפגעים באזור

1 האירוע? זה מה שאני אחראי. אני אחראי על פינוי. אני
2 אחראי על פינוי של אנשים מאזור של אירוע, אם נפל טיל
3 בלתי קונבנציונאלי והוא מסכן 20-10 אלף בני אדם, אני צריך
4 לדעת לקחת אותם ולהעתיק אותם ממקומם. לאן אני מוציא
5 אותם? אני מוציא אותם לתחנת השהייה של מל"ח, מל"ח
6 קולט אותם ומעביר אותם לתחנת קליטה. וזה לא היה המצב
7 מהבחינה הזאת של פינוי מזירת אירוע. אבל כשאני מבין ב-
8 15-16 לחודש, שאנשים נמצאים ללא מענה רפואי לקהילה,
9 אני אומר למפקד הרפואה הפיקודי: תקשיב, אני רוצה
10 שתארגן עכשיו 40 כלי רכב, אני אומר לו, אמבולנסים
11 צבאיים, תשים על צוותים רפואיים של הפיקוד, תחזור מקלט
12 מקלט ותיתן שירות רפואי לאזרחים. תעבור. תמצא שם זקן
13 שאתם לא יודעים מה לעשות איתו? תיקח אותו לביה"ח
14 שיבדקו אותו ותחזירו אותו חזרה למקלט. מונית. ברמה
15 כזאת.
16 הוא חוזר אלי אחרי פחות מ-12 שעות, ואומר לי: תקשיב,
17 וועדת האשפוז העליונה וקרפ"ר, אוסרים עליך לעשות את זה.
18 אני שואל: מדוע אוסרים עלי לעשות את זה? הוא אומר לי,
19 מכיוון שהרופאים שלנו לא מכירים את התיק הרפואי של
20 האזרח, והם יכולים להגיע למצב שהם יתנו תרופה לא נכונה,
21 ובן אדם ייפגע כתוצאה מהדבר הזה. הם לא יכולים להחליף
22 את קופות החולים שאמורים במצב של חירום להמשיך ולספק
23 שירותים אזרחיים. בסוף אנחנו מקבלים אישור, אני
24 החלטתי שאני מעדיף לתת את הדין על מה שאני אעשה ולא
25 על מה שאני לא אעשה, אנחנו מחליטים להוציא את ה-18
26 אמבולנסים האלה, מצוותים אותם בצוותים רפואיים, הם
27 עוברים – אינני זוכר את המספר המדויק של כמות המקלטים,

- 1 אבל הם מטפלים ב-8500 איש. הם בודקים 8500 איש והם
 2 נותנים טיפול רפואי קונקרטי, כולל תרופות, כולל הכל,
 3 לאיזה 500-600 אנשים, אינני זוכר את המספר המדויק,
 4 אחרי יומיים קיבלנו גם אישור ממנכ"ל משרד הביטחון,
 5 מבחינת הביטוח, שמותר לנו לעשות את הדבר הזה.
 6 עוד דבר שאנחנו עושים, כידוע לכם, לכל גוף אזרחי יש בעיות
 7 למשל יש להם של צוות חירום יישובי. מה זה? זה צוות של
 8 פסיכולוגים, שאמור לספק מענה פסיכולוגי לקהילה, במצבי
 9 חירום. אגב, זה מאד התפתח בשנים האחרונות, כתוצאה
 10 מאיום הטרור הפלשתיני. מערך הפסיכולוגיה של הישובים
 11 והטיפול באזרחים, שנזקקים לטיפול כזה.
 12 י. דרור: זה בדרך כלל זה אינדיבידואלי ולא יישובי בכללותו.
 13 י. גרשון: נכון מאד. נכון מאד. אנחנו מבינים תוך כדי האירוע הזה,
 14 שבכלל היקף הנפגעים, הבעיה היא לא היקף הנפגעים הממשי
 15 כתוצאה מהרקטות, אלא דווקא נפגעי החרדה, מדובר באלפי
 16 נפגעי חרדה, שאלה מציפים את בתיה"ח ומקשים עליהם –
 17 י. דרור: זו הייתה הפתעה?
 18 י. גרשון: כן. כן. אני מודה. בתרחיש הייחוס אני לוקח בחשבון, אג"ת
 19 לוקח בחשבון נפגעים קלים, נפגעים בינוניים, כולל הרוגים
 20 משוערים. הוא לא לוקח בחשבון נפגעי חרדה.
 21 י. דרור: בספרות זה מוכר היטב.
 22 י. גרשון: נכון. אני יודע. אנחנו מחליטים להקים חמישה מרכזים של
 23 בריאות הנפש או משהו כזה. פותחים מרכזים כאלה במקומות
 24 המרכזיים שבהם היו הנפילות, מהר מאד המערכת האזרחית
 25 מתגבשת סביבנו, המרכז שלנו יוצא והם מתחילים לתפקד
 26 לבד, הם שחררו את בתיה"ח מטיפול במאות רבות של נפגעים.
 27 אני מצטער שלא עשינו את זה ביום הראשון. אגב, היה אצלי

- 1 פול מקל, עוזר שר ההגנה, שר ההגנה הקודם כבר צריך להגיד,
 2 האמריקאי, שאחראי על נושא ביטחון המולדת, שמע על
 3 הדברים האלה ואמר: זה לקחים גם עבורנו, אותם לקחים
 4 בהקשרים האלה של סיוע רפואי לאנשים, בריאות הנפש
 5 וכיו"ב.
- 6 במילים אחרות, כבי' השופט, אנחנו עושים עבודה אזרחית
 7 מקיפה. אני מבין מהר מאד, אחרי 600-700 רקטות, ששה
 8 שבעה ימים, שהמענה הראשוני של חילוץ והצלה ע"י משטרת
 9 ישראל, כיבוי אש ומד"א מספק, ואני לוקח את כל כוחות
 10 החילוץ וההצלה שגייסתי, את מרביתם, לא את כולם, ומעתיק
 11 אותם לסיוע אזרחי.
- 12 כבי' השופט: מתי לראשונה גייסת את המילואים שלך?
 13 י. גרשון: כבר בימים הראשונים. כבר בימים הראשונים, אני הגעתי
 14 לשיא, אני מזכיר לוועדה, שאנחנו היינו מלכתחילה,
 15 מבחינתנו, האיום היה מתל אביב צפונה. מדוע הרחבנו את
 16 הקו דרומה כל פעם בהדרגות, אם תרצו, אני אענה על זה
 17 אח"כ, אבל אנחנו מגייסים את שלושת המחוזות, אנחנו
 18 מגייסים את מפקדי הנפות של כל המחוזות, אנחנו מגייסים
 19 בצפון פעלו בין 3000 ל-3500 אנשי מילואים, שלשמחתי אף
 20 אחד מהם לא שמענו אותו לא בתקשורת שהייתה לו בעיה של
 21 מזון, הייתה בעיה של טיפול בו, או הוא מפגין באיזה מקום
 22 וכו', לא שאני מוחה כנגד מפגינים, אני חושב שבדמוקרטיה
 23 זה דבר חשוב.
- 24 ח. נדל: האם נכון ש-70 אחוז גייסת ו-30 אחוז לא?
 25 י. גרשון: לא, אני חושב שגייסתי הרבה פחות מ-30 אחוז.
 26 ח. נדל: יותר מ-70?

- 1 י. גרשון : לא, הרבה פחות מ-30. אני חושב שגייסתי הרבה פחות מ-30.
- 2 נשאלתי את השאלה הזאת ע"י עמי איילון, שלשמחתי הציג
- 3 את הדו"ח שלו היום, לפני כמה ימים לשר הביטחון ואמר
- 4 בתחילת הדברים שלו, פעם ראשונה שאני שומע אותו אומר
- 5 את זה, ואני שמחתי על כך, אמר לשר הביטחון ויש סטנוגרמה
- 6 על הדבר הזה, שאסור לראות בדו"ח הזה כעבודת מחקר. זה
- 7 משהו התרשמתי, זה לא משהו שאפשר להסיק ממנו מסקנות,
- 8 ח. נדל : נכון.
- 9 י. גרשון : הוא לא הפנה אלי באותו דיון, אפילו לא אמירה אחת בגלל
- 10 היקף הפעילות שעשינו בתחומים האזרחיים. אבל נשאלתי את
- 11 השאלה הזאת בדיוק ע"י ח"כ עמי איילון, ואמרתי לו שאין לי
- 12 בעיה של כוח אדם. אני מסודר עם כוח אדם. אין רשות
- 13 שרוצה ממני כוח אדם ואין שם כוח אדם, הייתי פרוס ממש
- 14 בימים הראשונים בכל הערים האלה. הייתי פרוס בכל הערים
- 15 האלה. אני ראיתי ברשויות את קו המוצבים הקדמי שלי.
- 16 איך אומר אחד ממפקדי הנפות שלי? המפקד בביקור הראשון
- 17 שלו בצפת, ביום שבת, כשאני לא מבין שיש בעיה, אני אומר
- 18 שם למפקד הנפה וחייליו, המשימה שלכם היא להבטיח את
- 19 כושר העמידה של צפת. זאת המשימה שלכם. לעשות כאן כל
- 20 משימה מבחינתי, כתובה בחוק או לא כתובה בחוק, היא
- 21 אפשרית.
- 22 איפה יש כאן בעיה, ויש כאן בעיה. בכל מה שאני מתאר יש
- 23 כאן בעיה. בין הצד האזרחי לבין הצד של ההתגוננות
- 24 האזרחית שעוסקת בהצלת חיים. אנחנו בחודש מאי, יש שיח
- 25 בין מדרגי בין המטכ"ל לבין פיקוד העורף. מגיע הרמטכ"ל
- 26 לבקר בפיקוד העורף. אנחנו אומרים שהמפגש הזה הוא לתאם
- 27 ציפיות בין הרמטכ"ל לבין פיקוד העורף. אומר הרמטכ"ל

- 1 בסיכום המפגש הזה: יש פער גדול מאד בין מה שחושבים
 2 שפיקוד העורף צריך לעשות, לבין מה שהוא צריך לעשות
 3 בפועל. אנחנו צריכים להפסיק ליטול על עצמנו משימות של
 4 גופים אחרים. בדגש על התחומים שהם עניינם ותפקידם של
 5 גופים אזרחיים, משרדי ממשלה ורשויות מקומיות. זאת
 6 הכוונה, כמו שאני מבין אותה. אם תרצו, אני מחמיר את
 7 הדבר הזה. אני בשבוע הראשון, ביום רביעי או נדמה לי ביום
 8 שלישי השר ביקר בצפת, ביום חמישי אני מבין שיש בעיה
 9 בצפת, עד יום חמישי זה כבר שבוע, ואחרי זה אני אומר: אני
 10 אעשה משהו, אני עוד לא נכנס פה עם עמותות לעניין. לא היה
 11 אוכל, לא היה שום דבר, הסופרים היו מלאים דרך אגב, לא
 12 הייתה בעיה לשחרר את האוכלוסייה ללכת לקנות ולחזור.
 13 אני מחליט לעשות מבצע, לחלק בצפת, כי זאת העיר הכי
 14 חלשה שלי, לחלק בצפת מזון. אני פונה לראש אלר"ם, אגף
 15 הלוגיסטיקה הרפואה והמרכזים של צה"ל, מה שפעם היה –
 16 . . . , ואני אומר לו: שמע,
 17 ח. נדל: . . .
 18 י. גרשון: . . . אני פונה אליו בתור הגוף הלוגיסטי אולי הגדול ביותר
 19 במדינת ישראל ואני אומר לו: אבי, אני רוצה לחלק בצפת
 20 מקלט מקלט אוכל, או תמורת תשלום או בחינם. את התשלום
 21 – אני אדאג למצוא את המסבסד. התקשרתי לשר המסחר
 22 והתעשייה, אמרתי לו: תשמע, האזרחים האלה יושבים כבר
 23 עוד מעט שבוע במקלטים, עוד מעט הם סוגרים שבוע. אני
 24 רוצה לעבור מקלט מקלט, אני צריך משהו כמו 300-400 אלף
 25 שקל, אני מניח שבזה –
 26 י. דרור: למה לא משרד הרווחה?
 27 י. גרשון: רגע, עשינו את זה גם עם משרד הרווחה פעם –

- 1 י. דרור: אתה אמרת שפנית למשרד המסחר והתעשייה, למה לא לרווחה? 2
- 3 י. גרשון: אני אסביר, מכיוון שהייתה לו יכולת לתת לי תקציב, ומשרד הרווחה לא כל כך. הוא עבד עם הרשויות המקומיות, פניתי אליו, לא משנה, יכול להיות שזאת הייתה טעות. אבל פניתי אליו והוא הסכים לאשר לי את הכסף. אגב, הוא לא מצליח להעביר את הכסף הזה בגלל ביורוקרטיה של איך מעבירים כספים ממשרד ממשלתיים לרשות מקומית. לא אלי, לרשות המקומית, לצורך העניין. 9
- 10 בכל מקרה, חוזר אלי ראש אלר"מ בערב ואומר לי: תקשיב, אני לא יכול לעשות את המשימה הזאת, אלא אם כן אמ"ץ נותן לי פקודה. אמרתי לו בסדר, אני אדאג לזה שאמ"ץ ייתן לך פקודה. ותקיים את המשימה הזאת, אני קורא למשימה הזאת, משימת יסוד של צה"ל, כמו שאומר הרמטכ"ל בשיח הבין מדרגי. ואז אנחנו מגיעים להערכת מצב באותו יום. 15
- 16 מ. עינן: רגע, הוא הסביר לך למה הוא צריך אישור של אמ"ץ? 17 י. גרשון: בוודאי, כי זה לא תחום אחריותו. ואם זה איננו תחום אחריותו, זה איננו תפקידו, הוא אמור לטפל בחיילים הלוחמים בחזית, ולא באוכלוסיה שכרגע צריכה אוכל, ולכן הוא מבקש פקודה של אמ"ץ. זה בסדר, זה לגיטימי זה תהליך בסדר, ובחמש דקות אתה פותר את הבעיה. 21
- 22 ח. נדל: תהליך ביורוקרטי נכון, לעניות דעתי. 23 י. גרשון: בסדר, אני מקבל את ההערה. אנחנו מגיעים באותו ערב להערכת מצב, כמו כל יום אצל הרמטכ"ל. בהערכת המצב הזאת, אומר סגן הרמטכ"ל: אני מקווה שאנחנו לא מתכוונים להתחיל פה לעסוק בחלוקת מזון. אני הבנתי שבכלל, מה אתה עוסק בעניין הזה. ברור שביום ראשון שלאחר מכן, אני כבר

- 1 מגייס מאות חיילים ומפנה רק לנושא הזה של חלוקת מזון.
 2 הפעם כבר לא אישורים ולא שום דבר, אני פשוט מבין,
 3 שבמקום שאין איש – היה איש. ופיקוד העורף עושה את זה
 4 ועושה את זה – אתם תראו את המסמכים, זה פשוט מדהים
 5 לראות מה אנשי פיקוד העורף עשו שם.
- 6 י. דרור: ועשית את זה ביוזמתך, בניגוד לדעת הרמטכ"ל אילו היו
 7 שואלים אותו.
- 8 י. גרשון: עשיתי את זה ביוזמתי, עשיתי את זה בניגוד לתפישה של
 9 הרמטכ"ל שהוא צריך להתעסק בתחומים שקשורים בחוק
 10 התגוננות אזרחית ובנקודת הארגון של אג"ת, לפי דעתי די
 11 בצדק, מכיוון שרשות מקומית בנויה לתפקד גם במצב חרום.
 12 בעיריית נהרייה לדוגמא,
- 13 י. דרור: היא לא בנויה, היא אמורה – לא בנויה.
- 14 י. גרשון: אמורה להיות בנויה. פרופ' דרור, בעיריית נהרייה יש 640
 15 עובדים, כאשר הגעתי לעיריית נהרייה, אני חושב שביום
 16 העשירי למלחמה, או ה-11, אינני זוכר במדויק, אני ראיתי
 17 ראש עיר ממוטט, עומד על הרגליים, אבל ממוטט. והבנתי
 18 שזה נובע מזה שיש לו 40 עובדים מתוך 640 ושאנשים לקחו
 19 את הרכב של העירייה והלכו משם.
- 20 י. דרור: אמרו לך האם עושים איזשהם צעדים כדי לברר את הנושא
 21 הזה של הפקרת העיריות? ידוע לך אם עושים איזשהם צעדים
 22 נגד אלה שעזבו?
- 23 י. גרשון: אני יודע שראש עיריית נהרייה, הוציא צוויים פיטר, נזף, עשה
 24 את מה שצריך. אני לא יודע מה קורה בעיריות אחרות. אני
 25 רק יודע שקיימנו, יש סדרה של דיונים לגבי העורף עכשיו,
 26 משבר הוא הזדמנות כידוע לך, ישנה סדרת דיונים בראשות
 27 ראש הממשלה והוא באמת מנסה לדחוף את הנושא הזה

- 1 עכשיו קדימה, בדיון האחרון שהתקיים ב-27.9 או משהו כזה,
- 2 עם ראש הממשלה, הוא קובע: אסור לפטור מאחריות את
- 3 משרדי הממשלה והרשויות המקומיות לתפקידן. צריך לתת
- 4 להם את הכלים לעשות את התפקיד שלהם לצורך העניין. לא
- 5 בתחומים של מקלוט ולא בתחומים של סיוע אזרחי, ולא
- 6 בתחומים אחרים, הוא אפילו קובע את משרד הפנים כהחלטה
- 7 אחראית מיניסטרילית לנושא המקלטים. לנושא אחזקת
- 8 המקלטים והתקינות של המקלטים וכיו"ב.
- 9 כב' השופט: איך אתה מתאר, אנחנו יודעים שהיה מערך של מל"ח, מוכן
- 10 למטרה זאת, לשעת חרום כזאת. מה דעתך על זה שלא הפעילו
- 11 את מל"ח?
- 12 ח. נדל: ואתה גם לא המלצת להפעיל אותו. ב-13 לחודש.
- 13 י. גרשון: טוב, אני ברשותך, אני אתחיל מזה שאני נפגש אחרי ישיבת
- 14 הממשלה הראשונה עם רענן דינור, משהו בחצות הלילה אני
- 15 חושב, 11-12 בלילה. והוא שואל אותי אם אני צריך משהו.
- 16 ח. נדל: אתה מדבר אתי על 12 בחודש.
- 17 י. גרשון: 12 בחודש בלילה. הוא שואל אותי אם אני צריך משהו, ואני
- 18 אומר לו: תראה, בקשר להתגוננות האזרחית, להפעלת כל
- 19 גופי ההצלה במדינת ישראל, אני צריך שיכריזו על מצב מיוחד
- 20 בעורף. אבל מערכת היחסים שלי עם הגופים האלה היא כל כך
- 21 טובה, שגם אם לא יכריזו, אני אדע לארגן אותם ולתפעל
- 22 אותם. אני מבין שהוא בעל הבית,
- 23 י. דרור: זה אתה אמרת או הוא אמר את זה, לא הבנתי.
- 24 י. גרשון: אני, אני אמרתי. אני מבין שהוא בעל הבית. מכיוון שאני
- 25 מבין שהוא בעל הבית, ואני יודע בתוך תוכי שמל"ח זה לא
- 26 גוף שיודע לסנכרן את משרדי הממשלה, ולכפות עליהם, מל"ח
- 27 לא יודע לקחת 50 מליון שקל ולחלק לרשויות המקומיות כדי

- 1 לתפקד. זה מה שעשתה הממשלה בשבוע הראשון, כי הבינו
- 2 שיש פה בעיה. אגב, חלק מהצעקות, זה כנראה כדי לקבל את
- 3 התקציבים. אני הייתי פעם אחת ב-369
- 4 ר. גביזון: באיזה מנגנון הם עשו את זה? כשהם החליטו לעשות את זה,
- 5 באיזה מנגנון הם עשו את זה?
- 6 י. גרשון: מי, מי?
- 7 ר. גביזון: אתה אומר שהממשלה עשתה את זה ממילא בשבוע הראשון,
- 8 שמל"ח לא מספיק אפקטיבית לעשות את זה, אז באיזה מנגנון
- 9 השתמשה הממשלה כדי לעשות את זה?
- 10 י. גרשון: ראש הממשלה נפגש בימים הראשונים עם כל ראשי הרשויות
- 11 בחיפה, הם הקימו שם קול צעקה גדול, עוד לפני שהייתה
- 12 בכלל בעיה. הוא נתן הוראה לאוצר, נתנו 50 מליון שקל,
- 13 והעבירו אותם לרשויות. אח"כ אני יודע שגם נתנו עוד 150
- 14 מליון שקלים. זה לא דבר שעובר דרכי וטוב שלא עובר דרכי.
- 15 אני גוף צבאי ועוסק בהתגוננות אזרחית, חילוץ והצלה.
- 16 עכשיו, אני רוצה להגיד משהו, אני מבין שבפגישה הזאת עם
- 17 רענן ב-12 בחודש כמו שהזכרת לי, אני מבין שהוא המנהל.
- 18 הוא האינטגרטור. משרד ראש הממשלה. אני מתקשר אליו
- 19 ביום שישי, אני אומר לו: רענן, אני חושב שהולכים למערכה
- 20 ממושכת. אני הייתי מציע שתביא את כל המנכ"לים של
- 21 משרדי הממשלה לפיקוד העורף. ביום ראשון, אני אתן להם
- 22 תמונת מצב, אתן להם הערכת מצב, אני אגיד להם מה
- 23 התפקידים שלנו, מה אנחנו מצפים מהם,
- 24 כב' השופט: שאלה אינפורמטיבית: איפה אתם יושבים?
- 25 י. גרשון: ברמלה. ליד כביש 6. אומר לי רענן: רעיון מצוין, אבל ביום
- 26 ראשון בבוקר יש ישיבת ממשלה, הוא אומר, ניפגש יותר
- 27 מאוחר, בלילה, זה בסדר? אני אומר לו מצוין, בסדר, בכל

- 1 שעה. ב-9 בערב כל משרדי הממשלה מתיישבים בפיקוד העורף
- 2 מסביב לשולחן. יום ראשון אחרי פתיחת המלחמה.
- 3 י. דרור: גם מנכ"ל משרד הביטחון?
- 4 י. גרשון: לא.
- 5 י. דרור: כי מל"ח כפוף לו.
- 6 י. גרשון: לא, אבל ראש מל"ח כן. בישיבה הזאת, אני אומר לרענן, לפני
- 7 שנכנסתי: תקשיב, אתה מנהל פה את משרדי הממשלה, לא
- 8 אני. אני אתן להם את הדברים שקשורים בי, והוא ניהל ביד
- 9 רמה את הדיון. הוא אומר להם מה הוא מצפה מהם, שצריכים
- 10 להמשיך לעבוד ולתפקד להוסיף סיוע וכו' וכו'. כשמגיע תורי,
- 11 מה שאני אומר שם בפגישה הזאת, כמובן מל"ח לשאלה הזאת
- 12 אומר: אנחנו במצב ג'. מה זה מצב ג', אני שואל אותו, מה זה
- 13 מצב ג'? מצב ג' זה עוד לא הפעלה. מדוע אין הפעלה? מכיוון
- 14 שאין למל"ח שום יתרון יחסי בהפעלה כרגע, זה מאגרים,
- 15 מלאים וכל מיני הסברים שבטח כבר שמעתם, ואני לא רוצה
- 16 להיכנס אליהם. ואני אומר שם לכל המנכ"לים של משרדי
- 17 הממשלה: רבותי, פיקוד העורף יסייע לכם בכל דבר שיידרש.
- 18 פיקוד העורף מקים פה מוקד מיוחד, לא היה לנו, הקמנו,
- 19 מוקד מיוחד לראשי רשויות ולמשרדי ממשלה. קיבלנו תוך
- 20 כדי המלחמה, דרך אגב, למוקד הזה, 3500 פניות שפתרנו
- 21 אותן אחת לאחת. רצו מזרונים – הבאנו מזרונים דרך פס"ח.
- 22 רצו כיבוי – הבאנו דרך מערכת הכבאות, רצו דברים ממשרד
- 23 החינוך – פנינו למשרד החינוך, וידאנו כל יום שהמשימות
- 24 האלה נסגרות אחת לאחת. בהקשר הזה תיאמנו את כל משרדי
- 25 הממשלה, בדיוק כמו שכתוב לנו בחוק, לצורך העניין.
- 26 חשבתי שצריך להקים את המוקד הזה, כי מרכז המידע של
- 27 פיקוד העורף מתאים לאזרחים, לא מתאים לראשי רשויות

- 1 ולמשרדי הממשלה. אבל מה אני אומר שם למנכ"לים של
- 2 משרדי הממשלה? אני אומר להם: רבותי, אתם צריכים
- 3 להמשיך לעשות את העבודה שלכם, אתם צריכים להמשיך
- 4 ולספק את השירותים החיוניים קיומיים לאזרח. אני מורה
- 5 אתכם לפתוח קופות חולים, סופרמרקטים, בנקים, כל
- 6 הדברים האלה, ולמי שיש בעיה עם העניין הזה, אני אשלח את
- 7 אנשי המיגון שלי שיגידו לו לעבוד בחלק הזה של המבנה ולא
- 8 בחלק הזה של המבנה, ממש ככה. דבר שני,
- 9 ר. גביזון: מכוח מה אתה יכול להורות להם?
- 10 י. גרשון: ביום ראשון כבר ידעתי שיוכרז מצב מיוחד בעורף, ואז אני
- 11 יכול להגיד להם. כל עוד לא מוכרז מצב מיוחד בעורף, צודקת
- 12 הפרופ' שאין לי סמכות כלפי אזרח, כלפי רשות או כלפי
- 13 משרד ממשלה, להורות אותו דברים אפילו בתחום ההתגוננות
- 14 האזרחית.
- 15 מ. עינן: יש פקודה ברורה שנותנת מצב מיוחד בעורף?
- 16 י. גרשון: כן. יש חוק. יש חוק מצב מיוחד בעורף.
- 17 כב' השופט: שתרגלתם אותו, בניתם את זה?
- 18 מ. עינן: אנחנו מתורגלים בו, אנחנו יודעים מה הוא, אני אומר לך
- 19 שחפרתי ארכיאולוגית כשנכנסתי לתפקיד
- 20 כב' השופט: איזה חוק זה?
- 21 י. גרשון: כל הדבר הזה שנקרא חוק מיוחד בעורף, זו היכולת של גוף
- 22 צבאי לתת הנחיות לאזרחים.
- 23 כב' השופט: איזה חוק זה?
- 24 י. גרשון: מצב מיוחד בעורף, יש לכם את זה פה.
- 25 כב' השופט: בהתגוננות האזרחית?
- 26 י. גרשון: לא, לא, זה לא בחוק ההתגוננות האזרחית, זה בנוסף, זה מה
- 27 שהתווסף. מצב מיוחד בעורף.

- 1 ח. נדל: ששר הביטחון מכריז עליו.
- 2 י. גרשון: שר הביטחון מכריז עליו, ואם אתם רוצים שאני אכנס לזה
- 3 לא אכפת לי, הכרזתו תפקע תוך 48 שעות, אלא אם כן פנה
- 4 לוועדת חוץ וביטחון שיכולה להאריך אותו לחמישה ימים,
- 5 והממשלה צריכה כמובן לאשר את הכרזתו, אחרת הוא פוקע.
- 6 י. דרור: למי פונים בממשלה –
- 7 י. גרשון: יש בעיה בחוק הזה, אני הולך לוועדת חוץ וביטחון ומבקש
- 8 מהם לאשר את החוק של שר הביטחון, כי זה חשוב לי מאד.
- 9 הבעיה בחוק הזה, שב-2001 הוציאו ממנו סעיף מאד מאד
- 10 חשוב, שזה לתגמל את העובדים כתוצאה מהמצב הביטחוני.
- 11 כאילו לתת להם פיצויים על זה שהם נעדרים מהעבודה וכו'.
- 12 הכנסת במהלך זריז, תוך כדי המלחמה, מחוקקת חוק או אני
- 13 לא יודע איך קוראים לזה, שמאפשר לפצות את העובדים
- 14 באופן מלא והחוק הזה חזר בעצם. אבל מה אני רוצה להגיד
- 15 בהקשר הזה של מל"ח. אחרי 10 ימים או משהו כזה, או
- 16 שבועיים, מכנס שר הביטחון של וועדת מל"ח עליונה. מה זה
- 17 וועדת מל"ח עליונה? כל המנכ"לים של משרדי הממשלה. אני
- 18 כבר כינסתי אותם. יחד עם יו"ר מל"ח. הוא מכנס את כולם,
- 19 במפגש הזה הוא אומר להם כמה מילים על זה שאנחנו עושים
- 20 מבצע ויהיה ככה ויהיה אחרת, אני לא רוצה להיכנס לקטע
- 21 המבצעי צבאי, ואני מדבר שם ויש פרוטוקול שלם של מה
- 22 אמרתי בוועדה הזאת. אני אומר להם: רבותי, אנחנו לא נתנו
- 23 אישור לשום משרד ממשלתי, לא לפתוח את עצמו. אתם
- 24 משתמשים בשמנו לשווא. עכשיו, אני אומר לכם, וננזפתי
- 25 רבות ע"י אנשיי, אמרו לי: צא לתקשורת ותגיד: פיקוד העורף
- 26 לא אחראי על אחזקה של מקלטים, פיקוד העורף לא אחראי
- 27 על הדברים האלה והאלה, כי יורדים עלינו, אמרתי: אני לא

- 1 יודע, במלחמה לימדו אותי להסתכל רק לכיוון האויב. אנחנו
- 2 כרגע לא יורים בשום –
- 3 י. דרור: זו כבר שאלה אחרת של יו"ר הוועדה, זה הפריע שלא הפעילו
- 4 את מל"ח או שזה לא משנה כלום?
- 5 י. גרשון: בעיניי? זה לא שינה שום דבר. בעיניי זה מוסד אנכרוניסטי, אני
- 6 בפיקוד העורף, במסגרת רה-ארגון שאני עושה כתוצאה
- 7 מתפישת ההפעלה המשולבת, מקים מחלקת אוכלוסיה, אני
- 8 קורא לה מחלקת אוכלוסיה ורע"מ ואני בעצם מכוון לזה
- 9 שאני אקח את מל"ח הזה אל שורות הפיקוד. ואני אומר
- 10 לרמ"ט שר הביטחון, . . . , אני רוצה ששר הביטחון יעביר את
- 11 מל"ח אלי. אני רוצה שתקיימו על זה דיון, כי הצגתי לו את
- 12 כל הרה-ארגון
- 13 ר. גביזון: אני הבנתי שהצבא רוצה להוציא את פיקוד העורף החוצה.
- 14 י. גרשון: נכון. אז יש פה מתח בין הכוונות שלי להיות המתכלל הלאומי
- 15 של כל מצבי החירום, לבין מה שהצבא אומר. הצבא בצדק
- 16 אומר, אני לא רוצה שתיקח את כיבוי האש אליך, זה גוף
- 17 אזרחי, זה גוף פוליטי, אני לא מוכן שתפקד עליו בשגרה. שזה
- 18 צריך אינטגרל מכוח צבאי, ולכן יש פה מתח. אני מבין שיש
- 19 כאן בעיה ואני מנסה לתת לה פתרון.
- 20 ר. גביזון: עם כל הכבוד, אדוני, אתה באמת מצביע על בעיה קרדינלית,
- 21 בעיה מבנית, אתה צודק לגמרי שיש פה בעיה. הנטייה שלך
- 22 היא נטייה מעניינת ואולי ראויה לשבח, היא מכיוון שצריך
- 23 להיות אינטגרטור ואני יעיל, אז נעשה את האינטגרציה אצלי.
- 24 אומר לך הרמטכ"ל יש פה בעיה, כי כשאתה עושה את
- 25 האינטגרציה אצלך, אתה מקבל על עצמך תפקידים שהם
- 26 בעצם לא תפקידים של צבא ומשרד ביטחון, יש פה משמעויות
- 27 לגמרי לא פשוטות לגבי מערכה אזרחית, שאנחנו רוצים

- 1 לשמור אותה בחוסנה. אתה בעצמך אומר שיש פה איזה מעגל.
- 2 וועדת מל"ח לא מופעלת, כיוון שהיא לא מופעלת, היא
- 3 מתנוונת, כי אתה עושה קיצורי דרך, ואת אותם גופים
- 4 שאמורים להיות מופעלים ע"י מל"ח, אתה מפעיל דרך
- 5 המנגנונים הלא פורמאליים שאתה בנית.
- 6 בוא נפריד בין שלוש שאלות. שאלה אחת זה מה עושים כשיש
- 7 מצב חירום נתון. תכף אנחנו נמשיך לדבר על זה. שאלה שנייה
- 8 לא פחות חשובה היא, איך אנחנו גם באופן עקרוני ממה
- 9 שקרה, איך אנחנו בונים את המוסדות של ישראל, ופה יש
- 10 שתי שאלות. אחת, אם צריך אינטגרטור, כנראה שהתשובה
- 11 היא כן, אם כי לא ברור, בגלל הבעייתיות שאתה מציין.
- 12 שאלה שנייה מאד חשובה היא מי צריך לעשות את הפונקציה
- 13 האינטגרטיבית. בוא נעשה את זה לאט לאט, כי אתה עושה
- 14 את הכל יחד.
- 15 י. גרשון: קודם כל אני ממש מודה לך על הסדר והארגון –
- 16 כב' השופט: אולי נוסיף לשאלה האחרונה. לאחרונה פורסם שהמועצה
- 17 לביטחון לאומי, הגישה הצעה לשר דיכטר, תוכנית להקמת
- 18 רשות חירום לאומית, שהיא בעצם מה שאתה אומר שצריך
- 19 לעשות, אותו מתכלל שאתה קורא לו, שכולל את מה שעושה
- 20 פיקוד העורף ועושים הגופים האחרים.
- 21 י. גרשון: אני ממש מודה לך על ההכוונה. ראשית, אני מבין שהיכולת
- 22 שלי להשפיע זה על תחום המאמץ המבצעי. ועיקר פעולותיי
- 23 נוגעות למאמץ המבצעי, ששם יש לי אחריות להכין את מד"א
- 24 ואת כיבוי האש למצב של מלחמה. יש לי אחריות מוחלטת,
- 25 ולכן אמרתי מה שאמרתי לגבי תפישת ההפעלה המשולבת.
- 26 למרות האחריות הזאת, אינני מתכלל של בניין הכוח שלהם,
- 27 למשל, אם מנכ"ל מד"א הולך עכשיו לגרמניה ומביא תרומה

- 1 אמבולנס, אולי צריך עוד כבאים במדינת ישראל! לזה אין
- 2 גורם שמתכלל את זה. אין גורם שעוסק באינטגרציה. ולכן
- 3 אני עוסק בנושא של אימונים משותפים, של תפישות
- 4 משולבות, של כל הדברים האלה. אני אינני עוסק בתפקידיו
- 5 של מל"ח. אנחנו עוסקים יחד עם מל"ח, מסייעים למל"ח
- 6 להכין את הרשויות המקומיות למצבי חירום.
- 7 ר. גביזון אתה עכשיו מדבר על המבנה האופטימלי, ואתה אומר לדעתך,
- 8 המבנה האופטימלי צריך להיות שאתה כולל את מל"ח. לא
- 9 שמעתי נכון?
- 10 י. גרשון: לא לא, אמרתי שבתחילת דרכי, חשבתי שנכון יהיה שמל"ח
- 11 יהיה בתוך תוכי פנימה. עכשיו, אני רוצה להגיד לך מהי דעתי
- 12 כיום, דעתי גם לפני המלחמה, ואני מציג אותה גם למועצה
- 13 לביטחון לאומי, למשנה לראש המועצה לביטחון לאומי. היות
- 14 ויש שני מאמצים, מאמץ מבצעי ומאמץ אזרחי, ולא לזה יש
- 15 מתכלל ולא לזה יש מתכלל, חשבתי שנכון להקים במדינת
- 16 ישראל רשות לאומית לחירום. את זה אני אומר לפני
- 17 המלחמה. לכל הגורמים.
- 18 ח. נדל: ולבטל את פיקוד העורף.
- 19 י. גרשון: רגע, הרשות הלאומית הזאת לחירום, צריכה לעשות את
- 20 עבודת המטה. מדוע? מכיוון שכל משרד ממשלתי יש לו
- 21 אחריות על חירום, לכל משרד ממשלתי יש אחריות על חירום.
- 22 אין פה משרד שפטור מהדבר הזה. לכן אני אומר, הרשות
- 23 הזאת צריכה לקום והיא צריכה להיות במשרד ראש הממשלה,
- 24 צריך לעמוד בראשה אלוף מכהן. יש כאן את ההצעה שלי
- 25 מפורטת כאן בתוך החוברות. צריך לעמוד בראשה אלוף מכהן,
- 26 אלוף בדימוס או במילואים, רב אלוף, מפכ"ל what ever זה
- 27 לא משנה. היא צריכה לעשות את עבודת המטה

- 1 האינטגרטיבית, כמו הרשות לבטיחות בדרכים. לקבל תקציב
- 2 ולהחליט, ממגנים עכשיו בתי"ח לרעידות אדמה, קונים עוד
- 3 אמבולנס, קונים עוד כבאית, או אני לא יודע מה.
- 4 ר. גביזון: זה מטה?
- 5 י. גרשון: עבודת מטה
- 6 ר. גביזון החלטה על תקצוב וסדרי עדיפויות בתקצוב בין יחידות חצי
- 7 אוטונומיות זה מטה בעיניך?
- 8 י. גרשון: וודאי, זאת עבודת מטה.
- 9 ר. גביזון: או.קי. בסדר, אני מבינה. זו תפישה רחבה של מטה.
- 10 י. דרור: זו תפישה של צה"ל,
- 11 י. גרשון: מה שאני מתכוון זה שהיום – אני לא הבנתי את ההערה, אבל
- 12 היום כל גוף בונה את עצמו על פי מה שהוא חושב. אין לו שום
- 13 מגבלות.
- 14 י. דרור: אתה נותן שני מובנים למטה, המובן הצה"לי בעיקר, שמטה
- 15 נותן גם הוראות ויש גוף שנותן עצות. אתה מתכוון למטה עם
- 16 סמכויות.
- 17 י. גרשון: אני רוצה לצייר לכם משולש, הרשות הלאומית לחירום
- 18 בקודקוד, עושה את כל עבודת המחשבה, קובעת את סדרי
- 19 העדיפויות הלאומיים, עושה את העבודה אינטגרטיבית.
- 20 י. דרור: זה לא אותו הדבר. זו קביעת עדיפויות לשני דברים שונים.
- 21 אחד זה סמכויות והשני זה מחשבה בלבד. זה מה שעושה את
- 22 אי הבהירות.
- 23 י. גרשון: ברור. הדבר השני, שאותה רשות תהיה גם הגורם שהוא נותן
- 24 את המענה האזרחי בחירום, והקודקוד השלישי, הצד השלישי
- 25 זה המאמץ המבצעי. המאמץ המבצעי לפי דעתי כולו צריך
- 26 להיות במשרד לביטחון פנים. מה הבעיה? בשביל לקחת את
- 27 פיקוד העורף ולהביא אותו למשרד לביטחון פנים, פיקוד

1 העורף הוא דבר וירטואלי, אין אותו בשגרה, הוא מבוסס על
2 מערך מילואים. ולכן צריך להעביר גם את כיבוי האש למשרד
3 לביטחון פנים, לבנות במשרד לביטחון פנים שלוש רשויות,
4 משטרה, שתתעסק רק בתפקידי משטרה קלאסיים, שלא
5 תתעסק בטרור, במצבי חירום וכו', להקים משמר לאומי
6 משולב להצלת חיים שיהיה בו את כיבוי האש כגרעין מרכזי,
7 מד"א פיקודי מונחה מקצועית ע"י משרד הבריאות, ואותם
8 נדבכים ממפקדת פיקוד העורף בסדיר. ודבר שלישי, הזרוע
9 השלישית זה השב"ס. החלום שלי בתחילת הדרך שעשיתי את
10 העבודה, זה אמרתי: תראו, יש במשרד לביטחון פנים מג"ב,
11 מפקדת מג"ב שאחראית רק על בניין הכוח. אבל היא לא
12 אחראית על הפעלת הכוח. לעומת זאת, מפקדת פיקוד העורף,
13 שהצבא לא נותן לה לעסוק בתחומים שאינם באחריות הצבא,
14 היא מפקדה שלא מנוצלת כמו שצריך, והיא גם בונה כוח וגם
15 מפעילה כוח. אם הדבר הזה יעבור למשרד לביטחון פנים והוא
16 יתאחד עם מג"ב אז מג"ב יהיה רשות עצמאית, או יחידה
17 עצמאית, דרגתו תהיה מקבילה למפכ"ל, לא שאני מחפש
18 לעצמי עבודה, והוא ייתן שירותים בשגרה לצה"ל ולמשטרה,
19 ובחרום זה יהיו הכוחות שלו למצב חרום. אנחנו מדברים על
20 טווח ארוך, כמדינה נחסוך, נשים את כל המשאבים של
21 הטיפול בעורף הישראלי במשרד לביטחון פנים, ונעשה חלוקת
22 קשב טובה יותר בשני מישורים. פעם אחת שמשרד הביטחון
23 יתכלל את המאמץ המבצעי התקפי וההגנה האקטיבית, לחצוץ
24 בין האיומים לבין האזרחים, ופעם שנייה, שהמשרד לביטחון
25 פנים יטפל בעורף הישראלי. ובתוך הדבר הזה חלוקת קשב
26 טובה יותר, בין תפקידי משטרה קלאסיים, לטרור ומצבי
27 חירום. זה אני חושב דבר מתבקש בעורף הישראלי.

- 1 ח. נדל: כן. זה כתוב לנו בחומר.
- 2 י. גרשון: זה כתוב בחומר ההצעות שלי. אני את ההצעות שלי הצגתי
- 3 למועצה לביטחון לאומי לפני המלחמה, את כל ההצעות שלי,
- 4 גם הראשוניות של התפישה המשולבת וגם אח"כ, גם לגיורא
- 5 איילנד, גם למשנה לראש המל"ל, לאחרונה הצגתי את הדבר
- 6 הזה אחרי המלחמה כמובן, צריך להגיד, לראש המל"ל החדש.
- 7 את כל הפיקוד, את כל המשמעויות, את כל המורכבות. אני
- 8 חושב שיש מורכבות מאד מאד גדולה בהחלטה, זה לא סתם
- 9 שלא יישמו את העבודה המצוינת של האלוף הרצל שפיר, כי
- 10 לקחת עכשיו את כל מערך המילואים של פיקוד העורף
- 11 והממשקים שיש לצה"ל ולהעביר אותם למשרד לביטחון פנים,
- 12 זה כנראה דבר לא פשוט ולא קל. האפשרות היא להתגבר על
- 13 המחלוקת שיש בינינו ובין המשטרה בהקשר לתפישה
- 14 המשולבת, שם הגענו לתובנה, שברמת המחוז ומטה, מפקד
- 15 המחוז המשטרתי הוא אחראי טריטוריאלית על כל מה שקורה
- 16 במרחבו גם בשגרה וגם בחירום. ומפקד פיקוד העורף, מפקדי
- 17 פיקוד העורף הם אחראים פונקציונאליים, הם עובדים לצדו
- 18 ועוסקים באותן משימות שנדרש בהן או סיוע אזרחי, כמו
- 19 שהצגתם לי, או חילוץ והצלה שזה האקורד ביזנס של הפיקוד.
- 20 כב' השופט: אני מבין שאת כל הדברים האלה אנחנו נמצא בכתובים.
- 21 י. גרשון: ממש, ואני מתכוון לכתוב את כל הדברים האלה בצורה
- 22 סדורה, כך שאתם גם תוכלו לקרוא את זה.
- 23 כב' השופט: או.קיי. בוא נעזוב את הנושא הזה, שאני חושב שקיבלנו את
- 24 התמונה המלאה.
- 25 ח. נדל: השאלה הבאה, אני קופץ לנושא -
- 26 י. גרשון: . . .

- 1 ח. נדל: צה"ל הכריז לפני מקבלי ההחלטות ולפני שר הביטחון וראש
 2 הממשלה, כי אין לו מענה לירי הקטיושות והרקטות קצרות
 3 הטווח, אלא ע"י פעולה קרקעית רחבה, כדי למנוע מהם ירי
 4 על האזרחים, . . . השאלה שלי אישית אליך, כחבר בפורום
 5 מטכ"ל: על ביצוע פעולה קרקעית רחבה כדי למנוע ירי
 6 קטיושות היה צריך לנקוט, באיזה שלב? כחבר בפורום
 7 מטכ"ל. זו השאלה.
- 8 י. גרשון: . . .
- 9 מ. עינן: האם השתתפת בדיון כזה, אגב?
- 10 י. גרשון: השתתפתי. השתתפתי ברוב הערכות המצב של המטכ"ל, וכל
 11 יום בהערכת מצב אצל שר הביטחון, אם לא יכולתי להגיע,
 12 שלחתי את הרמ"ט שלי, כי הייתי בצפון.
- 13 מ. עינן: אני אוסיף עוד את השאלה הזאת, יש פקודה שאומרת
 14 שהמצפ"ה, מוצב הפיקוד העליון בניהול המלחמה, מתכנס כל
 15 יום להערכת מצב, בדיקות לגבי תוצאות, שיקולים למחר
 16 ותוכניות לסיום המלחמה. אתה השתתפת בדברים כאלה?
- 17 י. גרשון: כן. הערכת מצב, בהערכות מצב רמטכ"ל השתתפתי. . . .
 18 על משך המלחמה ברור שדרושים שני צדדים, אלא אם כן
 19 אתה עושה פעולות דרמטיות. . . . אני חושב שבמלחמה
 20 הבאה, הנחת היסוד שלי, זה מה שאני אומר כל הזמן,
 21 שהעורף יותקף עד היום האחרון של המלחמה. לא נצליח
 22 להגיע לכל רקטה ולכל טיל. . . .
- 23 כאן נכון לומר, כיצד מדינה מממשת את יעדיה האסטרטגיים
 24 הלאומיים באמצעים, יש אמצעים מדיניים שלא לי לדבר
 25 עליהם, אבל יש גם אמצעים צבאיים. האמצעים הצבאיים
 26 צריכים להוביל לזה שההישגים המדיניים שקבענו למלחמה
 27 הזאת יתממשו. אני רוצה להגיד לכם, אני הסתובבתי

- 1 במקלטים, ביקרתי את האנשים, יש לכם כאן פיקוד העורף
- 2 . . . , פיתח מודל של סקרים, בקרב האוכלוסייה הנפגעת. יש
- 3 פה חברת דיאלוג, חברה חיצונית שעושה לנו כל יום סקר, מה
- 4 קורה עם האוכלוסייה בצפון.
- 5 מ. עינן: אנחנו קראנו את זה כי דיווחת לממשלה.
- 6 י. גרשון: לא כצעקתה. לא כצעקתה . . .
- 7 י. דרור: יש הבחנה שסקרים לא עושים את מצב הרוח, אם מותר לי
- 8 להגיד, אבל זו כבר שאלה אחרת. . . . בספרות על מלחמת
- 9 העולם השנייה, פיתחו הבחנה בין תגובה התנהגותית לבין
- 10 מצב רוח. וזה לא בא לידי ביטוי, אבל נעזוב את זה. אנחנו
- 11 מגיעים לשאלה קרדינלית, מי טיפל או מי צריך לטפל או
- 12 לקרוא לו יכולת העמידה הנפשית תרבותית, לא של הפרט, כי
- 13 הצגתם פוסט טראומה של הפרט, יש שאלה של דרמטיזציה
- 14 של החברה. המחלקה שלכם במדעי ההתנהגות, לפי מעשים,
- 15 לא עוסקת בזה. זו שאלה של פסיכולוגיה המונית ותרבות.
- 16 י. גרשון: נכון. מחלקת מדעי ההתנהגות של צה"ל כן עוסקת בזה, ויש
- 17 להם גם כן סקרים, ואני מציע לכם לקרוא את הסקרים היום
- 18 יומיים שלהם על הנושא הזה. אבל אני רוצה –
- 19 י. דרור: אני מדבר על האחריות על האזרחים, לא בצבא, אחריות על
- 20 מצב הרוח הלאומי בראייה ביטחונית, במידה ויש התקפות של
- 21 העורף, מעבר לשרותי הצלה ומזון וכו'.
- 22 י. גרשון: פרופ' דרור, אני חושב שמשתנים רבים משפיעים על החוסן
- 23 הלאומי, רבים. . . . ההשפעה, אופן התפקוד של משרדי
- 24 הממשלה, של רשויות מקומיות, של מפעלים פרטיים ושל
- 25 מוסדות ציבוריים. אם פלאפון פותח את המשרד שלו,
- 26 הפלאפון הפך להיות כלי מאד חשוב במלחמה הזאת. אם

- 1 פלאפון סוגר את המשרד שלו, הוא משפיע על רמת החוסן
2 הלאומי.
- 3 י. דרור: נכון, והאם אתה רואה את זה באחריות של מי? במסגרת
4 האינטגרטור של השירותים?
- 5 י. גרשון: אני לא חושב שיכול להיות לזה אינטגרטור. אני חושב שיכול
6 להיות לזה אינטגרטור בהקשר של הכנת האוכלוסייה למצבי
7 חירום וזאת אחריותי.
- 8 י. דרור: אגב, מי אחראי נפשית תרבותית. זה מסבך -
9 י. גרשון: אני חושב שכן. אני מרחיב את מה שאני מבין, אני חושב שכן.
10 תראה, בירדן יש תוכנית טלוויזיה שבועית על נושא של הכנת
11 האוכלוסייה למצבי חרום.
- 12 י. דרור: תוכניות האלה מפחידות יותר מאשר הן מכינות. זה לא חד
13 משמעי. שידורים טלוויזיוניים, תתכונן ליום הדין, מורידות
14 מורל יותר משהן עוזרות. זה נושא מורכב. אני רק שואל, האם
15 זה בתחום אחריותך, או בתוכניות שלך לעתיד, מי צריך
16 לחשוב על זה.
- 17 י. גרשון: אני חושב שזה עוד פעם, ברמה הלאומית, זה משהו מעבר
18 לתפקידו של פיקוד או של צה"ל, אני חושב שמדובר פה על
19 כל המערכת הלאומית. לא שיש לי טענות לתקשורת, אבל גם
20 התקשורת היא מרכיב שמשפיע על רמת החוסן הלאומי
21 במלחמה, אם אתה יוצא למאבק, אתה רוצה שהתקשורת
22 תשרת אותך ולא תשרת את האויב. וכו' וכו'. לי יש אחריות
23 על הכנת האוכלוסייה לחירום, אנחנו מכינים אוכלוסייה
24 לחירום באמצעות הדרכה של תלמידים, תפישת ההדרכה היא
25 לפעול מול תלמידים בכיתות ה', בדרך כלל, והרעיון שעומד
26 מאחורי זה, שמישהו בבית ידע מה לעשות.

- 1 אני חשבתי עוד לפני המלחמה שהתפישה הזאת איננה טובה,
- 2 וצריך לעשות בה שינוי, והתחלנו בשינוי. נפגשתי עם מנכ"ל
- 3 משרד החינוך הנוכחי ועם המנכ"לית הקודמת, וביקשתי
- 4 לחולל שינוי בתפישת ההדרכה, רציתי לגרום לזה שהמורים
- 5 בבתיה"ס, יהיה לנו נציג בבתיה"ס, מורה, שאחראי על
- 6 התחום הזה, ואנחנו נתקשר אתו באמצעות אינטרנט, נשלח לו
- 7 חומרים חדשים, נדריך אותו במערכי שיעור ולא חיילות בנות
- 8 18 ילמדו את הילדים במקום המורה מה צריך לעשות כשיש
- 9 רעידת אדמה וכיו"ב.
- 10 כב' השופט: טוב, סטינו מהשאלה.
- 11 י. גרשון: סטינו מהשאלה ואני רוצה לחזור אליה במילה אחת, . . .
- 12 מ. עינן: . . .
- 13 . . . יש לי טענה אליך, ותנסה להסביר לי אותה. אני קראתי
- 14 את כל ההופעות שלך בממשלה, הייתי אומר, שאתה – ותרשה
- 15 לי להשתמש בביטויים שלנו, משכת בשמן ענוג, נעים, את
- 16 הדרג הפוליטי: שהעורף מתנהג באופן ממש מצוין, ולא
- 17 כצעקתה, כפי שאמרת, ויש לנו בנושא הזה סקרים שהצגת
- 18 אותם לממשלה, ואפילו לפעמים לא נתנו לך, כי לא היה
- 19 מספיק זמן, הכל כתוב שם. אבל הופעת בדבר הזה. . .
- 20 בנושא האיכותי, אני לא מבין את המושג הזה שאתה דיברת
- 21 עליו, כאשר יש לך מאות אלפים שעזבו את הצפון.
- 22 ר. גביזון: אני רוצה לשאול שאלה מוקדמת לגבי זה. אתה מדבר על מה
- 23 אתה אומר בממשלה, אבל הלא אנחנו יודעים שחלק גדול
- 24 ממה שקורה בממשלה, הוא מתעצב במה שקורה בתוך
- 25 הדיונים הצבאיים, ואני הייתי רוצה להוסיף שאלה, על באיזה
- 26 מידה ובאיזה שלב, הלא יש תנועה בתוך הצבא, כמו שיש
- 27 תנועה בתוך הממשלה, להכרה שצריך לפעול בקרקע, ובתוך

- 1 הצבא יש דיאלוג פנימי מהיום הראשון על מה צריך לעשות
- 2 ויש כוחות די רציניים שאומרים: לא לא לא, זה לא דחוף ולא
- 3 מוכרחים, ולאט לאט פתאום יתברר שזה מאד דחוף. אם אתה
- 4 יכול לספר לנו קצת יותר על התהליך הזה, שגרם לטעמי,
- 5 להופעות שלכם כולכם בממשלה.
- 6 מ. עינן: ואיפה היית אתה בכל הדברים האלה? אני ציפיתי שאתה
- 7 תבוא ותגיד: רבותי, נכון שהעורף זה וזה וזה, אבל רבותי, יש
- 8 פה בעיה שהיא בלתי רגילה, בתוצאות האיכותיות שלהם פעם
- 9 אחת ובתוך הצבא, בואו תעשו מהלך קרקעי להקטין את
- 10 העומס הזה.
- 11 י. גרשון: טוב, כמו שאמרת, אני השתתפתי בהערכות מצב רמטכ"ל,
- 12 שלאחריהן הערכות מצב שר ביטחון, ואחת לשבוע, בישיבות
- 13 ממשלה לא בכולן. אנחנו בשבוע הראשון, אפשר להגיד בעשרה
- 14 ימים הראשונים, אני לא חושב שאני מזהה בעיה, אנחנו לא
- 15 חושבים שהבעיה היא אקוטית. אני לא חושב שמלחמה זה
- 16 פיקניק. אני לא חושב שמלחמה זה פיקניק. ומההתרשמות
- 17 שלי מתמונת המצב שאני מגבש באמצעות האנשים שלי
- 18 שנמצאים ברשויות, מהשלב של העשרה ימים ואילך, תמונת
- 19 מצב שאנחנו עוד משכללים אותה. אנחנו משכללים אותה, אני
- 20 יודע להגיד בדיוק באיזה מקומות קופות חולים פתוחות,
- 21 באיזה מקומות הסופרים פתוחים, באיזה מקומות הבנקים
- 22 פתוחים. אני יודע בדיוק להגיד תמונת מצב. ואני הפכתי
- 23 להיות הסנסור שאומר: בעורף נופלים כך וכך רקטות, כך וכך
- 24 זה, כך וכך פצועים, כך וכך נפגעי חרדה – מתארים את
- 25 התמונה לאשורה. ואני אומר, חברה, יש פה בעיה בהערכות
- 26 מצב רמטכ"ל, בהערכות מצב שר הביטחון ואני נותן הערכת
- 27 מצב כתובה, מסודרת, שיש בתוכה מה קרה ביום האחרון,

- 1 איפה נפלו רקטות, איפה יש לנו נפגעים, מה מצב המפעלים
- 2 הקיומיים החיוניים וכל הדברים האלה. אני לא חושב שהיה
- 3 משהו בתמונת המצב הזאת, כדי לגרום לדרג המדיני להביא
- 4 להפסקת המלחמה.
- 5 דבר שני, אני כן פונה ואינני זוכר במדויק, אבל אני יכול
- 6 לענות על הדבר הזה, אחרי שאני אבדוק את זה עוד פעם, אני
- 7 חושב שלמנכ"ל משרד ראש הממשלה, סליחה, אני זוכר
- 8 במדויק. למנכ"ל משרד הפנים, אני אומר לו, אחרי פרק זמן
- 9 מאד מאד קצר, נקודת הזמן המדויקת היא כשאני מבקר בעיר
- 10 חדרה, אחרי שאני מבקר בעיר חדרה, אומר לי ראש העיר: יש
- 11 פה אנשים מהצפון, שעזבו לאזור הזה. עוד מעט הם יצטרכו
- 12 לעזוב גם מכאן, כי מתחילות עוד מעט ליפול רקטות כאן.
- 13 ואין להם כסף. אני אומר להם: אני מודה. לא אני חשבתי על
- 14 זה, אומר את זה ראש העיר חדרה.
- 15 אני מייד פונה למשרד הפנים ואומר למנכ"ל: תשים לב, יש
- 16 מאות אלפי אזרחים עכשיו מתרוצצים, המאהל הזה שבנו
- 17 בדרום זה כולה 4000 אנשים. תקימו מוקד שהאזרחים האלה
- 18 יפנו אליכם ויקבלו מענה, הרי באמת באמת תוכניות פינוי של
- 19 מל"ח היו ל-25 אלף אנשים, . . . אני אגיד לך עוד דבר,
- 20 י. דרור: אבל תגיד לי, לא ציפו לזה? הפינוי העצמי היה הפתעה?
- 21 י. גרשון: איזה פינוי?
- 22 י. דרור: . . .
- 23 י. גרשון: לא, אני חושב שלא, אני חושב שזה דבר טבעי, זה קרה
- 24 במלחמת המפרץ הראשונה וזה קורה תמיד. אזרחים יודעים
- 25 איך, וזה עולה גם בדיון, האם לעשות פינוי יזום, ואני אומר,
- 26 שלא כדאי להתערב במהלכים של האזרח בשלבים הראשונים.
- 27 מי שרוצה לקחת את עצמו שייקח את עצמו, להיפך, אל תגידו

- 1 להם לא טוב, ואל תגידו להם כן טוב. אבל אני אחרי כמה
- 2 ימים מבין, שוב פעם, אני לא אמור לנהל את הדבר הזה. אני
- 3 לא אמור לנהל את המשק הזה, אני אמור לנהל, אם חלילה
- 4 יקרוס בניין, ויהיו בו מאות נפגעים, בזה אני אמור לטפל.
- 5 אני אמור להנחות את האוכלוסייה מה לעשות, כדי להתגונן,
- 6 אני מוציא צוותים לשטח לכל מקום שנופל טיל, כדי לדעת
- 7 ממה הם נפגעים, כי אולי אפשר למנוע את זה ואולי המדיניות
- 8 שלי לא נכונה. אנחנו עושים למידה תוך כדי.
- 9 ר. גביזון: אנחנו מבינים, אנחנו רוצים בכל זאת להעביר אותך אל צורך
- 10 אחר, שמתרחש מול העיניים של כולכם, ואנחנו שואלים מי
- 11 הנחה אותו, ומי חשב שראוי לתת לו מענה ומאיזה סוג. אז יש
- 12 דאגה לפינוי, יש מוקד למפונים ויש אולי מחשבה ברמה
- 13 האסטרטגית המטכ"לית, שהגיע הזמן לקצר את משך – ויכול
- 14 להיות שלקצר את משך הלחימה זה רק מדיני, ויכול להיות
- 15 שלקצר את זה זה פעולה קרקעית, ויכול להיות שזו הפסקה
- 16 חד צדדית, אבל יש פה בעיה של פער בין הצרכים האזרחיים
- 17 ובין ההיערכות, והשאלה מי מקבל על עצמו את האחריות
- 18 לטיפול בפער הזה.
- 19 י. גרשון: קודם כל במישור האזרחי. אנחנו מקיימים כל יום בפיקוד
- 20 העורף פורום אוכלוסייה, הערכת מצב אוכלוסייה, ששותפים
- 21 לה כל המשרדים הממשלתיים. שם עולה תמונת המצב
- 22 המדויקת באשר לאופן התנהלותו של המשק בצפון. מדויקת.
- 23 כל משרדי הממשלה, אני אומר לכם, שקיבלתי, למשל, אומר
- 24 לי מנכ"ל משרד הבריאות, אחרי כמה ימים, אני רוצה לפנות
- 25 את בי"ח מזרע. או.קי. אני רואה שאין לי בעיות של חילוץ
- 26 והצלה, פיננסי לו אחרי כמה שעות את בי"ח מזרע, חלק לשער
- 27 מנשה וחלק לאברבנאל.

- 1 י. דרור: היו שתי ישיבות ממשלה עם המשך המלחמה ואמרו השרים,
 2 כולל ראש הממשלה, האם זה נכון, הביעו דאגה כמה זמן
 3 האוכלוסייה תעמוד בזה. מי עוסק בזה. שאלה כמותית, אם
 4 מעבירים לבית חולים או לא.
- 5 י. גרשון: אני אומר את זה בהערכת מצב אצל הרמטכ"ל. אני אומר את
 6 זה בהערכת מצב אצל שר הביטחון. ככל שיעבור הזמן, מהר
 7 מאד אני כבר אומר את זה, ויש את זה בסטנוגרמות. . . .
 8 אגב אני אומר לך, שביום האחרון אני הופתעת. כשעברתי
 9 במקלטים בסיור של היום האחרון, כי האמנתי שהולכת
 10 להיות הפסקת אש, אז האזרחים אמרו לי: מה אתם מפסיקים
 11 את המלחמה? עוד לא גמרתם את העבודה. עוד יורים עלינו.
- 12 מ. עינן: הדגש היה על אי ביצוע העבודה, לא על הפסקת הירי, אני
 13 מבטיח לך, בינתיים.
- 14 י. גרשון: לא הבנתי.
- 15 מ. עינן: התגובה שקיבלתם, זהו, יש לי הרגשה שהיה פה פער בהבנת
 16 הנקרא. כל הנתונים שמסרת והטיפולים שעשית הם יוצאים
 17 מן הכלל. אני אבל הייתי מצפה, או לפחות אני חושב,
 18 שהתפקיד הוא לא לבדוק רק את הנושא הסטטיסטי כמה נפלו
 19 וכמה לא נפלו, כמה טיפלתי, כמה פיניתי, איך הגעתי עם
 20 אוכל וכו'. . . .
- 21 י. גרשון: . . .
- 22 מ. עינן: . . . את ההערכות האלה שבהן אני הייתי בא למטכ"ל
 23 כחבר מטכ"ל והייתי אומר: חבר'ה, צריך להפסיק את הירי
 24 הזה כמה שיותר חזק, כחבר מטה כללי. עכשיו, תגידו מה
 25 עושים. פעולה צבאית קרקעית מוגבלת בדרום לבנון, בנושא
 26 הזה להסתפק בהתקפה משמעותית אווירית ולהסכים להיכנס
 27 ולהיכנס לאיזשהו הליך של הפסקת אש, מו"מ, לא איכפת לי

איזה פתרון. הנושא הזה לא עלה, כי אתה הצגת יכולות של	1
העורף, ומצד שני, הצבא הציג שהפעולות האוויריות עובדות	2
מצוין.	3
י. גרשון: זה לא נכון. אני רוצה לחזור חזרה, ברשותך, כי זה מחזיר	4
אותי חזרה לשאלה של פרופ' גביזון. זה מתחבר אחד לשני.	5
אנחנו אחראים על תמונת מצב אוכלוסייה. בהקשר הזה	6
סיפקנו את המידע הזה לכל גורם אפשרי, ותמונת מצב	7
האוכלוסייה כפי שאנחנו מבינים אותה. אפשר להגיד יותר	8
טוב, פחות טוב, תתקנו את זה בפעם הבאה – בסדר, נלמד.	9
הדבר השני זה בהקשר להיותי חבר במטה הכללי, האם אני	10
ממליץ או מצביע על עומק הבעיה הזאת. בוודאי, כל הערכת	11
מצב, אנחנו לא אומרים נתון שיורדים פה מאה רקטות. אנחנו	12
מסבירים שהדבר הזה גורם ליכולת עמידה מופחתת של	13
האוכלוסייה, . . . הדבר השני, אתם קוראים את הסטנוגרמה	14
–	15
ח. נדל: ומה אתם עושים –	16
י. גרשון: אתם תקראו את הסטנוגרמות של המטה הכללי, אני מקווה	17
שאני לא אתבדה, אבל הראשון שאומר שם שצריך להתחיל	18
לעשות פעולות קרקעיות, אני חושב שזה אני, אני לא יודע,	19
אני אומר את זה בזהירות, כי במטה הכללי נאמרים הרבה	20
דברים, . . .	21
ר. גביזון: . . .	22
י. גרשון: . . .	23
ח. נדל: . . .	24
י. גרשון: . . .	25
ח. נדל: . . .	26
י. גרשון: . . .	27

- 1 ר. גביזון: . . .
- 2 י. גרשון: . . .
- 3 מ. עינן: . . .
- 4 ח. נדל: . . .
- 5 י. גרשון: . . .
- 6 עכשיו, אני לאט לאט מתחיל להיות כל ראשי בעורף. אני מבין
- 7 שבתחומים שאני אחראי עליהם, העסק עובד טוב. התיאום
- 8 שלנו עם המשטרה ברמת המחוז הצפוני מעולה, גם בהכנות
- 9 לקראת התרגיל, גם במלחמה עצמה. אנחנו פועלים כמו
- 10 שהתאמנו. ממש אחד לאחד. ואני מבין שיש וואקום בתחום
- 11 אחר לגמרי, מהר מאד אני מבין שיש וואקום. ואת הוואקום
- 12 הזה אני מנסה למלא, באמצעות כוחות של פיקוד העורף
- 13 שמחלקים מזון ומנהלים מחסני תרומות, משהו שלא הכנתי
- 14 אותם אליו, לא הכינו קודמיי אליו, ואין לי כוחות שמיועדים
- 15 לדברים האלה, אלא כמערכת סיוע אם וכאשר אנחנו
- 16 מתבקשים, אבל את זה גם יכולים לעשות כוחות אחרים, לאו
- 17 דווקא אנחנו.
- 18 מ. עינן: יש לי שאלה, אני עוזב את השאלות האלה וחוזר לשאלה
- 19 שבמקום ששאלו אותך קודם: העיר צפת, או נהרייה שנתת
- 20 דוגמא שמ-640 נשאר 40. לכאורה, כששומעים את זה
- 21 אומרים: תשמע, היה להם מספיק כוח לטפל בבעיות שלהם,
- 22 ובגין זה שהאנשים עזבו ונשאר רק 40, הם נהיו מוגבלים או
- 23 חסרי יכולת. ה-640 אני מבין שזה כולל כל הפקידות שעובדות
- 24 בעירייה, זה פשוט ה"פיי-רול" של העירייה, מתוך ה"פיי-רול"
- 25 PAY ROLL של העירייה, ה-640 האלה, מישהו פעם בדק,
- 26 כשיש אירוע הזה ורוצים שהעיר תטפל באנשיה, מהסוג הזה
- 27 שבו מדובר, מה היכולת שלהם בכלל? אומרים פה הרווחה,

- 1 למה הרווחה לא טיפלה? . . . אני אומר, נניח שיש שם עשרה
- 2 אנשים ברווחה, בעירייה. אני מניח, אין נתח יותר גדול מזה,
- 3 שמתוכם זה אנשים מצוינים או נשים מצוינות –
- 4 י. דרור: עיריית צפת היא עיר עם יותר עובדים סוציאליים.
- 5 מ. עינן: השאלה מה מצפים בכלל, למה ציפיתם?
- 6 י. גרשון: לא לא, הם בסדר גמור, אני לא נוהג לדבר על גופים אחרים.
- 7 מ. עינן: לא, אבל מה ציפיתם?
- 8 י. גרשון: אני רוצה להגיד, אני לא נוהג לדבר על גופים אחרים. אני
- 9 רוצה להגיד שהכנת הרשויות היא משימת ליבה של מל"ח.
- 10 אנחנו סייענו למל"ח בהקשר הזה. ולמה סייענו למל"ח? כי
- 11 רצינו לראות שתחום ההתגוננות האזרחית תפור. בהקשר הזה
- 12 לא היו לנו בעיות. אני לא בודק אם פס"ח של העירייה, אתה
- 13 יודע שבעירייה יש פס"ח. פינוי סעד חללים.
- 14 ח. נדל: גוף מתואם עם מל"ח.
- 15 מ. עינן: כפוף למל"ח.
- 16 ר. גביזון: אבל איך עזרתם אם הגוף לא היה פעיל?
- 17 י. גרשון: לא, הוא רשות מל"חית. ז"א השאלה שלך לגבי היכולת של
- 18 העירייה לקיים את תפקידיה בחירום, בהקשרים של הסיוע
- 19 האזרחי, אנחנו לא מדברים בהקשר של –
- 20 י. דרור: זה לא תפקיד משרד הפנים? סליחה, האם זה לא תפקיד משרד
- 21 הפנים להפעיל אותם? אני חושב שמשרד הפנים מופקד על
- 22 זה, מל"ח רק בסקטור הכללי, בעיה אינטגרטיבית של הכנת
- 23 העירייה זה לא משרד הפנים?
- 24 י. גרשון: לא, הייתי רוצה לחשוב ככה. אבל מי שאחראי לאמן אותם זה
- 25 מל"ח, וזה מה שאני יודע. צריך לבדוק מה כתוב בחוק, אני
- 26 יודע שמל"ח, כך אני יודע, זה פקטור שמל"ח עובר בעיריות

- 1 ומתרגל אותן. אגב, הגעתי לעירייה, אני אתן לכם דוגמא,
 2 הגעתי לעירייה ערבית –
- 3 ר. גביזון: רק שנייה. אם זה נכון, אם זה נכון, היה חייב, גם אם זה גוף
 4 לא יעיל, להפעיל את מל"ח. כי הם מתרגלים בדיוק את הקטע
 5 שעכשיו צריך אותו.
- 6 י. גרשון: של העבודה מול הרשויות.
 7 ר. גביזון: כן. זה נכון,
 8 כבי' השופט: זה מה ששאלתי קודם, על כל המערך של מל"ח.
 9 ר. גביזון: נכון. נכון.
- 10 י. גרשון: זה נכון בהקשר הזה של הפעלת הרשויות ועבודה מול
 11 הרשויות, זה נכון.
- 12 י. דרור: אם כך, מה שאתה אמרת קודם, אתה חוזר בדך, אמרת קודם
 13 שאי הפעלתם לא משנה כלום, עכשיו אתה אומר שכן היה
 14 צריך להפעיל אותם. מותר לך לשנות את דעתך.
- 15 י. גרשון: אני חושב שבהקשר לתיקון שעשתה פרופ' גביזון, שאני מקבל
 16 אותו, בהקשר של העבודה ביום יום עם הרשויות זה מל"ח.
 17 הכנת הרשויות למצבים האלה זה מל"ח. ולכן יכול להיות
 18 שבהקשר הזה,
- 19 כבי' השופט: במערך שלהם הקיים עם המחוזות מורכב ביותר, ולכן שאלתי
 20 את השאלה הקודמת.
- 21 י. גרשון: אני חושב שדה - פקטו היו אנשים בשטח והרשויות עבדו, אבל
 22 זה סיפור אחר.
- 23 כבי' השופט: השאלה אם ככה, אתה, הפיקוד אחראי למקלוט לא של
 24 הרשויות המקומיות, אבל מוסדות ציבור, מוסדות
 25 אסטרטגיים, למשל, ביי"ח רמב"ם, נהרייה בנתה לעצמה ביי"ח
 26 תת קרקעי, לרמב"ם לא, זה לא היה באחריותך?

- 1 י. גרשון : אני אגיד על זה כך. הנושא הזה מתחלק בין כמה גופים, נושא
2 המקלוט, הוא מתחלק בין כמה גופים.
- 3 כב' השופט : אני לא מדבר על הנושא של המקלוט הפרטי ולא על המקלוט
4 בתוך העיריות, מקלטים ציבוריים, אלא אני מדבר עכשיו רק
5 על מפעלים כמו בי"ח רמב"ם או איזה מפעל אסטרטגי אחר.
- 6 י. גרשון : אני יודע. אני מפנה אתכם בקשר לשאלה הזאת, להסתכל על
7 פרק שנקרא, אני קורא לו פרק התקציב. בדברים שלי, במלל,
8 אני לא סיימתי אותם, כי חשבתי שעוד יקראו לי פעם נוספת,
9 כי הייתי רוצה להציג בפניכם גם לקחים שיש לי מהמלחמה
10 הזאת, באופן קצת יותר סדור,
- 11 כב' השופט : נקרא.
- 12 י. גרשון : אני בנושא הזה, מפנה אתכם לפרק שנקרא תקציב, שעוסק
13 בתקציב.
- 14 כב' השופט : תגיד לנו בקצרה את הכותרות של זה.
- 15 י. גרשון : הפערים בתחום הזה במדינת ישראל, עומדים על 4.5-5
16 מיליארד שקלים. פיקוד העורף מגיש כל שנה הערכה
17 תקציבית שעומדת בדרך כלל, נגיד ב-2004 היה פה 2.8
18 מיליארד, ב-2005 שלא אני תכננתי אותה, יש 1.8 מיליארד.
19 ב-2006 יש משהו דומה, ולצד הדבר הזה אומר, תשמעו, אם
20 תתנו לי 300 מיליון שקל, אני אצליח לעשות בקו העימות
21 ככה, באזור חיפה ככה באזור הזה ככה וכו' וכו'. מיותר
22 לציין שב-2005 אנחנו מבקשים סיוע, לא מקבלים אגורה.
23 מדוע אנחנו לא מקבלים אגורה? מכיוון שהכל הולך לסובב
24 עזה. אתם יודעים, במדינה יש סדרי עדיפויות. ז"א קודם כל
25 בואו נמגן עכשיו את סובב עזה, שם יש לנו בעיה, עוד לא
26 הייתה המלחמה הזאת, ולכן משקיעים כ-250 מיליון שקל,
27 במיגון של מוסדות.

- 1 י. דרור: התקציב הזה בא מתוך תקציב צה"ל?
- 2 י. גרשון: לא. שאלה טובה. יש לנו שני סוגי תקציב. יש תקציב 15,
- 3 שהוא תקציב הביטחון ויש תקציב אזרחי, כשנכנסתי
- 4 לתפקידי, אמר לי הרמטכ"ל הקודם: איך אתה יודע מול מי
- 5 אתה עובד, ב-15 אתה עובד מולי, ב-16 אתה עובד מול האוצר
- 6 או משהו כזה. ובעניין הזה, אתה נאבק פה במערכות, כדי
- 7 להשיג אגורה או שתיים, כדי להשלים את פערי הצפייה של
- 8 מדינת ישראל, כדי להשלים את פערי המיגון של מדינת
- 9 ישראל.
- 10 כב' השופט: הייתה תוכנית שהוגשה על הכנת ביי"ח רמב"ם לבי"ח לשעת
- 11 חירום?
- 12 י. גרשון: לא. אני אגיד ככה, ב-2000 ביציאה של צה"ל מלבנון, פיקוד
- 13 העורף מגיש תקציב, אני חושב של יחד עם פיקוד צפון, 1.5
- 14 מיליארד שקלים. בהקשר הזה של האזרחים. אני רוצה לתת
- 15 לך דוגמא.
- 16 כב' השופט: האם הנושא עלה?
- 17 י. גרשון: אני רוצה לתת לך דוגמא. הממשלה מתקצבת 165 מליון
- 18 שקלים, מחליטים את כל – הדרישה הייתה עבור חיפה,
- 19 טבריה וצפונה. הממשלה מתקצבת 165 מליון שקלים. מחליט
- 20 אז אלוף הצפון, סגן הרמטכ"ל, הרמטכ"ל, את כל ה-165
- 21 מליון, להשקיע בקו העימות. בכלל זה ביה"ח נהרייה. ז"א בנו
- 22 לביה"ח נהרייה יכולת לעבוד למטה.
- 23 י. דרור: ובשום אופן אני לא מבין את זה, אני יודע את זה, אבל לא
- 24 מבין את זה, את שני מקורות התקציב. תקציב אחד לוקח
- 25 מתקציב צה"ל, צה"ל והיועץ הכספי מחליטים את זה, השני –
- 26 אתה בקשר ישיר עם האוצר?
- 27 י. גרשון: נכון.

- 1 י. דרור: אבל במקרה זה מובטח שכל צד ינסה לגלגל את זה לשני.
- 2 י. גרשון: נכון. עלות הקיום שלי זה צה"ל. עלות הקיום של פיקוד
- 3 העורף זה צה"ל. בניין הכוח של הכוחות שלי זה צה"ל. זה
- 4 תקציב, הכל בא מתקציב הביטחון. כל מה שקשור להתגוננות
- 5 האזרחית, אני מקבל תקציבים מהאוצר, בתחום הזה של
- 6 ההתגוננות האזרחית.
- 7 ר. גביזון: אני רוצה לשאול אותך שאלה בהמשך לשאלות האלה,
- 8 שקשורה לשאלה הראשונה ששאל אותך האלוף נדל. המלחמה
- 9 האת לא נכפתה עלינו, אנחנו החלטנו לצאת למלחמה בעיתוי
- 10 מסוים מתוך ידיעה שאנחנו חושפים את העורף לסיכון של
- 11 רקטות. אנחנו ידענו, לא חשוב עכשיו למה, ביקשו ולא קיבלו,
- 12 אבל ידענו שאין מיגון, ידענו שזה יכול להגיע לחיפה פלוס.
- 13 ידענו, כל זה לא הופתענו. למרות זאת אנחנו יוצאים למהלך
- 14 וגם מסלימים אותו. . . . , ולמה אנחנו לא אומרים, כמו
- 15 שחלק משרי הממשלה אומרים, למה אנחנו לא אומרים: נפעל
- 16 חזק, אנחנו לא נבליג הפעם, אבל ניתן לעצמנו לפחות
- 17 להתכונן בצורה מסודרת לתרחישים שאנחנו צופים אותם,
- 18 לפני שאנחנו נכנסים. למה ההסתערות המהירה הזאת,
- 19 בידיעה על המגבלה של מיגון העורף.
- 20 י. דרור: אם אפשר להשלים, האם באמת ידענו, ומי ידע, פרופ' גביזון
- 21 אמרה ידענו, הממשלה ידעה, ראש הממשלה ידע? שר הביטחון
- 22 ידע? האם הייתה להם תמונה באיזו מידה העורף מוכן או לא
- 23 מוכן?
- 24 ר. גביזון: הרמטכ"ל ידע?
- 25 י. גרשון: טוב, אני מפנה את חברי הוועדה לשיח הבין מדרגי שבין
- 26 המטכ"ל לפיקוד העורף, הייתה לי הזדמנות לארח את כל
- 27 נציגי המטכ"ל בפיקוד העורף. בסיכום הביקור הזה, בסיכום

- 1 השיח הבין מדרגי, אני מציג להם מה אני מצפה מהמטכ"ל
- 2 ומה אני אתן למטכ"ל. זה מה שאני עושה, כך אני מסכם את
- 3 השיח.
- 4 י. דרור: האם הוכן ומתי הוכן מסמך של הדרגים הבכירים, שמסקרים
- 5 את מידת ההיערכות או אי היערכות העורף. מסמך אחד על
- 6 מצב העורף או כל דבר כזה?
- 7 י. גרשון: תלוי באיזה תחום. בתחומים שאני אחראי עליהם, כל שנה.
- 8 י. דרור: זה כולל בתוכו שאין מיגון לביה"ח רמב"ם?
- 9 י. גרשון: בתחומים שאני אחראי עליהם כל שנה. כל שנה. מספיק שאני
- 10 שם את סעיף התקציב ואת הצרכים שלי ואת הפערים שלי
- 11 בתחום מקלוט, בתחום מרכיבי בטחון, בכל הדברים האלה, זו
- 12 האסמכתא הכי טובה שאני יכול לספק לכם.
- 13 י. דרור: אני שואל רק כדי להבין, תגיד לי איך מתבצעים הדברים,
- 14 האם יש מסמך שאומר: כרגע העורף מוכן לזה או לא מוכן
- 15 לזה. רק בי"ח אחד יש לו מקלוט
- 16 י. גרשון: ברשותך, אני אלך רגע באופן סדור לשאלה של פרופ' גביזון.
- 17 אני מפנה אתכם עוד פעם לשיח הבין מדרגי. שם אני מסכם
- 18 אותו, במה אני דורש מהמטכ"ל ומה אני אתן למטכ"ל. פיקוד
- 19 העורף חייב זמן הכנה. חייב זמן הכנה. . . .
- 20 ח. נדל: אתה לא היית מוכן להתקפת הפתע ביוזמתנו.
- 21 י. גרשון: זה דבר מובנה, המערכת מכירה את זה, ואני אומר את זה
- 22 בשיח הבין מדרגי לרמטכ"ל. אני צריך התרעה מוקדמת.
- 23 תסתכלו שם במסמך שלי: אני צריך התרעה מוקדמת. מדוע?
- 24 כי אני צריך לגייס את אנשי המילואים, כי אני צריך לטפל
- 25 בכל סוגיית החומרים. . . .
- 26 כב' השופט: . . .
- 27 י. גרשון: . . .

- 1 ר. גביזון: . . .
- 2 י. גרשון: . . .
- 3 י. דרור: . . . כאן המקרה שאנחנו יזמנו, יש התקפת פתע, החזבאללה
- 4 מסיבות שלו מתחיל לזרוק את הטילים.
- 5 י. גרשון: או.ק.י. אני אתקן את דברי ואגיד את זה אחרת. אני לא הייתי
- 6 אומר לממשלה לא לפתוח במהלך הזה באותו יום, באותו
- 7 לילה. לא הייתי אומר לממשלה להמתין עכשיו 48 או 72 שעות
- 8 או שבוע ימים. אני חושב שיש כאן שיקולים שהם מעבר
- 9 לשיקולים של הכנה בסיסית, מה עוד שבנקודת הזמן, ואני
- 10 אומר לכם את זה ברטרנספקטיבה, ז"א לא אמרתי את זה
- 11 לממשלה בישיבה הראשונה כי לא השתתפתי בה, אבל גם
- 12 ביום ראשון של השבוע הראשון, כשאני עושה ישיבה עם כל
- 13 המנכ"לים של המשרדים הממשלתיים, . . .
- 14 כב' השופט: . . .
- 15 י. גרשון: . . .
- 16 י. דרור: . . .
- 17 י. גרשון: . . .
- 18 י. דרור: . . .
- 19 י. גרשון: . . .
- 20 י. דרור: . . .
- 21 י. גרשון: . . .
- 22 כב' השופט: . . .
- 23 י. גרשון: . . .
- 24 י. דרור: . . .
- 25 י. גרשון: . . .
- 26 כב' השופט: . . .
- 27 י. גרשון: . . .

1	כב' השופט :	...
2	י. גרשון :	...
3	כב' השופט :	...
4	י. גרשון :	...
5	כב' השופט :	...
6	י. גרשון :	...
7	כב' השופט :	...
8	י. גרשון :	...
9	כב' השופט :	...
10	י. גרשון :	...
11	כב' השופט :	...
12	י. גרשון :	...
13	י. דרור :	...
14	י. גרשון :	...
15	י. דרור :	...
16	י. גרשון :	...
17	י. דרור :	...
18	י. גרשון :	...
19	כב' השופט :	...
20	י. גרשון :	...
21	כב' השופט :	...
22	י. גרשון :	...
23	כב' השופט :	...
24	י. גרשון :	...
25	ר. גביזון :	אנחנו צריכים לסיים כבר, אבל אני רציתי לדעת, אם יש
26		בחומרים שלך גם התייחסות לשאלה המעניינת, של רשויות
27		ציבוריות מול עמותות, כספקיות של מענה לאוכלוסיה

- 1 האזרחית. ז"א ההפרטה של – אני לא חושבת שכדאי שתתחיל
 2 לענות על זה, האם יש לך חומר על זה, או –
- 3 י. גרשון: לא, אני לא אמור בשום דרך ובשום מצב לספק את האוכל
 4 לרשויות המקומיות. אני כן אמור, אם תבקש ממני הרשות
 5 המקומית, או מל"ח, לסייע בחלוקה של האוכל שהגיע לרשות,
 6 לעשות את זה. לכן אני לא יכול להגיד על זה שום דבר. דבר
 7 שני, אני רוצה להגיד,
- 8 ר. גביזון: מי כן צריך להגיד על זה?
 9 י. גרשון: דבר שני, אני רוצה להגיד על הדבר הזה, שאני הייתי בחטיבה
 10 המרכזית מזרחית ב-769 כשהיה מבצע דין וחשבון. הנושא
 11 הזה של חלוקת המזון, שוב פעם, הוא לא דבר שנעשה באופן
 12 יזום ע"י פיקוד העורף, אלא הוא גורם מסייע בעניין הזה. אני
 13 לא זוכר מה שאתה שאלת אותי, כב' השופט.
- 14 כב' השופט: ביקשתי רק את הדוחות האלה.
- 15 י. גרשון: או.ק.י. אני בקשר לחומרים המסוכנים, . . . , הוצאנו צווים
 16 לכל בעלי המפעלים, עשינו ביקורות במפעלים, . . .
 17 לגבי העתיד, אני אומר שמדינה מתקדמת לא יכולה לחיות
 18 בלי חומרים מסוכנים. . . .
- 19 כב' השופט: . . .
- 20 י. גרשון: . . .
- 21 מ. עינן: . . .
- 22 י. גרשון: . . . כשאומרים שלא צריך פיקוד העורף – אני מודה לך על
 23 השאלה – אנחנו עוסקים בכל כך הרבה תחומים. אנחנו – אני
 24 רוצה להגיד קודם כל משהו לזכות בעלי המפעלים, שאינני
 25 מכיר אותם באופן אישי, מעולם לא באתי אתם במגע, אני גם
 26 אף פעם לא התעסקתי בחומרים מסוכנים. ביום הראשון
 27 כשנפתחה המלחמה, הם על דעת עצמם לקחו ופינו כל מה

- 1 שאפשר מהמפרץ. על דעת עצמם. אנחנו ביום הראשון הוצאנו
- 2 להם צווים והנחינו אותם. . . אני לא הסתפקתי בזה כאלוף,
- 3 שלחתי צוותי ביקורת למפעלים, הנחיתי אותם להחזיק צוותי
- 4 תגובה ראשוניים 24 שעות במפעל, זה מה שהם לא עושים
- 5 בשגרה. ואמרתי, גייסתי מפקדות שיטפלו בזה, יחד עם
- 6 המשטרה, המשטרה הייתה שם גורם דומיננטי מאד, מפקד
- 7 המחוז הצפוני של המשטרה עשה עבודה יוצאת מן הכלל, שזה
- 8 המקום אולי להגיד מילת הערכה כלפיו.
- 9 אנחנו הודענו לגבי תיאום בתחום של התגוננות אזרחית. אני
- 10 הודעתי ביום הראשון, השני, שלישי, למשרד התחבורה, כל
- 11 כניסה של אנייה עם חומרים מסוכנים למפרץ חיפה – באישור
- 12 של פיקוד העורף. לא נתנו להיכנס. ואם נתנו להיכנס, נתנו
- 13 להיכנס למשהו שלא מסכן אוכלוסייה, . . ., כי היינו צריכים
- 14 להמשיך ולהבטיח את המשך פעילותו של המשק הישראלי,
- 15 למרות המצב שנוצר.
- 16 כב' השופט: אלוף גרשון, תודה רבה לך, אנחנו נקרא את החומרים, ואם
- 17 נראה צורך בהחלט – וגם את הסקירה שלך שאתה רוצה
- 18 להעביר לנו, אתה רוצה לערוך את זה, בבקשה.
- 19 י. גרשון: מכיוון שזה דברים – כמו שאני מדבר, אני אערוך את זה עוד
- 20 פעם ואני אעביר את זה אליכם תוך כמה ימים, תוך פחות
- 21 משבוע אני אעביר את זה אליכם. אני מודה לכם על הזמן ועל
- 22 ההקשבה.
- 23 כב' השופט: יוצא מן הכלל. תודה רבה לך.
- 24
- 25
- 26 תמה עדותו של אלוף יצחק גרשון.
- 27